

Laaja hyvinvointikertomus 2021- 2025

Isonkyrön kunta

Dokumentin sisältö

JOHDANTO

OSA I VÄESTÖN HYVINVOINNIN KEHITYS VALTUUSTOKAUDELLA 2021-2025

- 1 Indikaattorien ja muun tiedon osoittama hyvinvointi
- 2 Hyvinvointisuunnitelman painopisteiden, tavoitteiden ja toimenpiteiden arviointi
- 3 Keskeiset opit valtuustokaudelta

OSA II HYVINVOINTISUUNNITELMA VALTUUSTOKAUDELLE 2025-2029

- 4 Strategian painopisteet ja linjaukset
- 5 Hyvinvoinnin edistämisen erillisohjelmat ja -suunnitelmat
- 6 Hyvinvointisuunnitelma

OSA III KÄSITTELY TOIMIELIMISSÄ

- 7 Laajan hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman laatijat
- 8 Laajan hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman hyväksyminen toimielimissä

JOHDANTO

Laaja Hyvinvointikertomus on kuvaus hyvinvoinnista ja terveydestä, sekä niiden edistämistyöstä kunnassa. Tätä työtä tehdään kunnassa poikkileikkaavasti kaikilla sen palvelualueilla, yhdessä ja erikseen. Kunnan oman työn lisäksi hyödynnetään laajasti myös muiden toimijoiden, kuten esimerkiksi paikallisten yhdistysten toimintaa ja seurakunnan tekemää työtä, tukemassa asukkaiden hyvinvointia.

Kuntien tulee lisäksi seurata asukkaidensa hyvinvointia ja terveyttä, elinoloja sekä niihin vaikuttavia tekijöitä alueittain ja väestöryhmittäin. Edellä mainituista tekijöistä kuntien tulee raportoida valtuustolleen vuosittain, sekä laadittava valtuustokausittain laaja Hyvinvointikertomus ja -suunnitelma. (Kuntalaki 410/2015 § 1 ja Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 612/2021 § 6).

Laaja Hyvinvointikertomus tarjoaa päättäjille perusteluja päätösten tekemiseen, auttaa ohjaamaan toimintaa ja palveluita todelliseen tarpeeseen ja mahdollistaa toiminnan arvioinnin. Se kertoo miten hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyö on onnistunut edellisen valtuustokauden aikana, ja sen pohjalta laadittava Hyvinvointisuunnitelma uudelle valtuustokaudelle asettaa tavoitteet työn kehittämiselle.

Tässä laajassa Hyvinvointikertomuksessa käytetään viimeisimpiä saatavilla olevia indikaattoritietoja, mutta kaikki tiedot eivät päivitty vuosittain. Hyvinvointikertomuksen pohjana on käytetty THL:n ehdotusta hyvinvointikertomuksen vähimmäistietosisällöksi, ja sen kirjoittamisessa on hyödynnetty Kuntaliiton ylläpitämää sähköisen hyvinvointikertomuksen työkalua (www.hyvinvointikertomus.fi), joka määrittää laajan hyvinvointikertomuksen rakenteen ja eri osiot, sekä niiden järjestyksen.

Isonkyrön kunnan laaja Hyvinvointikertomus on laadittu valtuustokauden 2021–2025 aikana kertyneen tiedon, asiakirjojen, raportoinnin sekä kyselyiden pohjalta, sekä ulkopuolisista tietolähteistä (esim. Sotkanet.fi) saatavan tiedon perusteella. Indikaattoreiden verrokkikunniksi valittiin Etelä-Pohjanmaan alueelta suurin piirtein samaa kokoluokkaa olevat Vimpeli, Kuortane, Teuva, Ähtäri, sekä kokonaiskuvaa ajatellen koko maan keskiarvo. Indikaattoritiedoista mukaan on otettu ne, joiden kerääminen on jatkunut koko valtuustokauden, ja jatkuu edelleen. Kaikista indikaattoreista ei löydy vertailutietoa verrokkikuntiin.

Kunnan johtavat viranhaltijat, niin sanottu johtoryhmä, muodostaa Isonkyrön kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen vastuutyöryhmän (viranhaltijapäätös 17.6.2015 §8). Tämän Hyvinvointikertomuksen pääasiallisena kirjaajana on toiminut hyvinvointijohtaja.

OSA I VÄESTÖN HYVINVOINNIN KEHITYS VALTUUSTOKAUDELLA 2021–2025

Valtuustokaudella 2021–2025 väestön hyvinvointiin vaikuttivat merkittävästi globaalit tapahtumat, Suomen kansallinen poliittinen päätöksenteko sekä näiden heijastevaikutukset kuntatasolla. Keskeisiä teemoja olivat koronapandemia, Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan, keskustelu ilmastonmuutoksesta ja niin sanotusta "vihreästä siirtymästä", sote-uudistus ja taloudelliset haasteet, jotka muokkasivat terveyttä, taloutta, koulutusta ja yhteisöllisyyttä.

Koronapandemia (2021–2023) heikensi erityisesti nuorten ja ikäihmisten mielenterveyttä rajoitusten ja eristäytymisen vuoksi. Isossakyrössä, kuin myös muissa kunnissa, tämä lisäsi tarvetta oppilashuollon ja mielenterveyspalveluiden kehittämiseen. EU:n yhteiset rokotehankinnat mahdollistivat nopean rokottamisen, mutta etäopetus ja tapahtumarajoitukset haastoivat yhteiskuntaa. Digitalisaatio, kuten laajakaistaverkkojen kehittäminen, tuki etätöitä ja koulutusta, mutta globaalit toimitusketjuhäiriöt nostivat tuotantopanosten hintoja, vaikuttaen erityisesti maatalouteen.

Venäjän hyökkäys Ukrainaan (2022) nosti energian ja elintarvikkeiden hintoja lisää, lisäten elinkustannuksia. Ukrainan sota sai Suomen valtion suhtautumaan kokonaisturvallisuuteen entistä vakavammin ja Suomen liittyminen NATO:n (2023) vahvistikin turvallisuudentunnetta, mutta toi myös keskustelua varautumisesta ja puolustusmenoista. Valtion koronatuettukuntien palveluita ja paikallisia yrityksiä, erityisesti maataloussektoria, mutta elpyminen vaati panostuksia tapahtumiin, kuten kulttuuri- ja liikuntatoimintaan, yhteisöllisyyden vahvistamiseksi. Useita yrityksiä ajautui myös konkurssiin, joko koronan aikana tai sen jälkimainingeissa.

Sote-uudistus (2023) siirsi sosiaali- ja terveyspalvelut hyvinvointialueille, vähentäen kuntien budjettivastuuta mutta korostaen ennaltaehkäisevien palveluiden merkitystä. Oppivelvollisuuden laajentaminen (2021) lisäsi resursseja koulutukseen, mutta työvoimapula haastoi varhaiskasvatusta ja opetusta. Inflaatio ja korkojen nousu lisäsivät taloudellisia paineita entisestään, mutta valtionosuudet ja EU:n elpymisrahasto tukivat investointeja esimerkiksi infrastruktuuriin.

Kuntien jatkuva ja aiheellinen huoli valtionosuuksien leikkauksista kosketi kuntia konkreettisesti myös kuluneella valtuustokaudella. Varsinkin vuoden 2024 aikana monet kunnat turvautuivat tekemään talouden tasapainottamistoimia välttääkseen alijäämäisen talousarvion, monella paikkakunnalla tämä ei ollut edes mahdollista. Hyvinvointialueiden aloitus ja niiden taloudelliset haasteet ovat nostaneet painetta leikata kuntien saamia valtionosuuksia lisää, samalla myös hyvinvointialueiden tarjoamien palveluiden uudelleen organisoinnissa ja niiden saatavuudessa varsinkin pienissä kunnissa on ollut omat ongelmansa.

Vaikka monenlaiset haasteet jatkuivat läpi koko valtuustokauden, Isonkyrön kunta sopeutui muuttuvaan toimintaympäristöön, edistäen asukkaiden hyvinvointia monipuolisesti.

1 Indikaattorien ja muun tiedon osoittama hyvinvointi

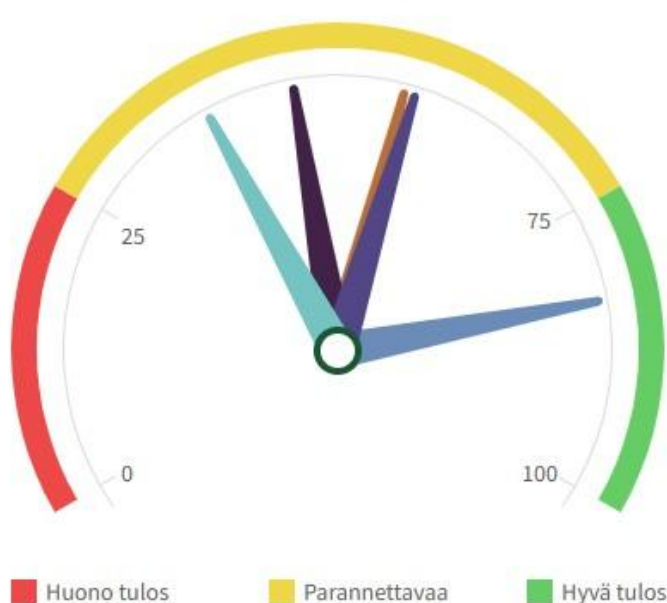
Terveyden ja hyvinvoinnin edistämislaitoksen THL:n mukaan terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen on olemassa seitsemän näkökulmaa. Sitoutuminen (kuinka organisaatio sitoutuu terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen strategiaan), johtaminen (miten terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen organisoidaan, miten vastuut määritellään ja päätökset toimeenpannaan), seuranta ja tarveanalyysi (terveyteen ja hyvinvointiin vaikuttavien tekijöiden seuranta, tarveanalyysi ja raportointi johtoryhmälle

ja luottamushenkilöille), voimavarat (resursointi, mm henkilöstömitoitus ja osaaminen, yhteiset käytännöt toimintakäytännöistä sopiminen koko organisaation tasolla), osallisuus (kuntalaisten osallistuminen toiminnan kehittämiseen ja arviointiin sekä muut ydintoiminnot toimialakohtaiset terveyttä ja hyvinvointia edistävät toimenpiteet).

Näitä näkökulmia arvioidaan vuosittain TEAviisarin avulla, joka kokoaa tiedot suoraan kunnista ja tilastoista. Yksittäiset indikaattori- ja tilastotiedot on TEAviisarissa jo valmiiksi pisteytetty, ja niiden avulla kehitystä voi seurata. Tieto toiminnasta mahdollistaa konkreettisten tavoitteiden asettamisen ja niiden toteutumisen seurannan. Tämä on tärkeää myös, koska se heijastuu myös kunnan HYTE-kertoimeen, joka on hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtionosuuden lisäosa, kannustin, jolla kuntia ohjataan ottamaan hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyö osaksi kaikkea kunnan toimintaa myös käytännön tasolla.

Isonkyrön osalta suurin osa eri sektoreista on edelleen niin sanotulla parannettavaa alueella. Haasteelliseksi pisteiden ylläpitämisen tekee muun muassa se, että esimerkiksi Lukio-opetuksen osalta pisteisiin vaikuttavat lääkäri- sekä psykologimitoitus, joista vastaa Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue. Kunta ei varsinaisesti pysty vaikuttamaan hyvinvointialueen henkilöstöresurssiin, joka sitten ikävästi heijastuu kunnan saamiin pisteisiin. Hyvinvointialueiden oma HYTE-työ alkaa vuoden 2026 alusta alkaen, joten sen vaikutus kuntien pisteenlaskuun tullaan näkemään lähivuosina. Painotus eri kohtien välillä sekä osa-alueiden vaatimukset saattavat myös vaihdella suuresti, joten yhden osa-alueen osalta epäonnistuminen saattaa laskea pisteitä reilusti, kun taas toisen osa-alueen kohdalla vaikutus ei ole niin suuri. Kyselyt tehdään joka toinen vuosi, joten mahdollisten korjaavien toimenpiteiden vaikutukset näkyvät pisteytyksessä viiveellä.

Kaikki sektorit : Isokyrö 2024

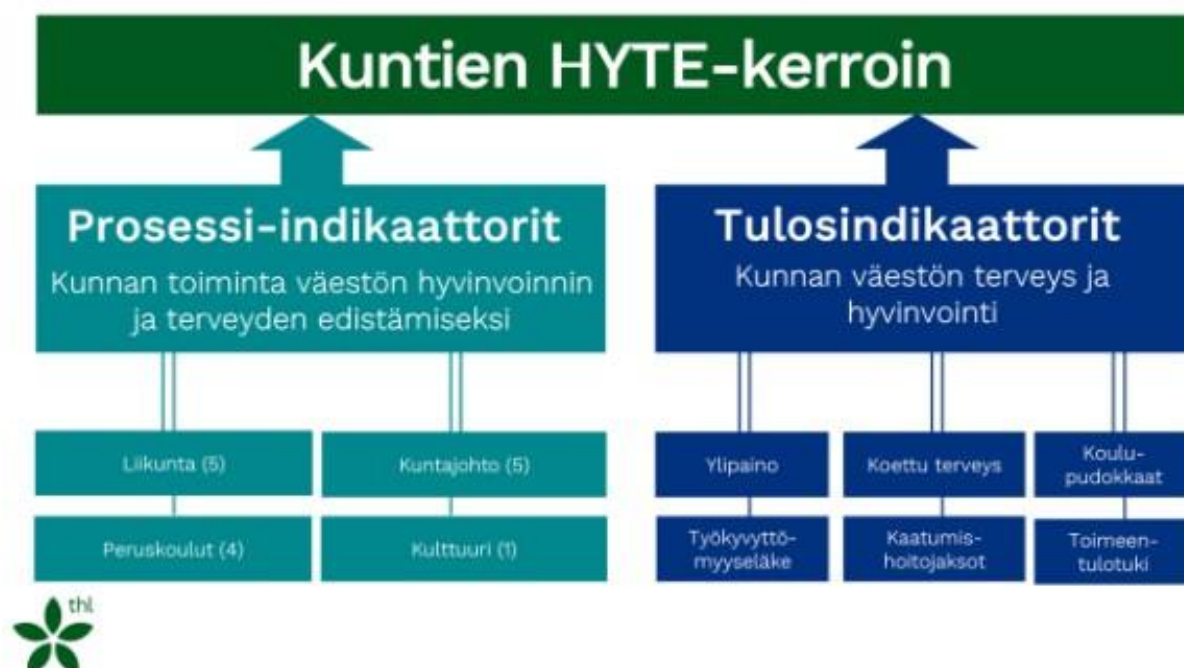
- Kuntajohto
- Perusopetus
- Lukiokoulutus
- Ammatillinen koulutus
- Liikunta
- Hyvinvointialueet
- Kulttuuri

Aineisto päivitetty 25.06.2025

Pisteet	2024	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017
Kaikki sektorit	56	63	63	61	64	67	67	69
Kuntajohto	..	83	..	63	..	65	..	..
Perusopetus	..	56	..	60	..	71	..	62
Lukiokoulutus	46	..	56	..	69	..	74	..
Ammatillinen koulutus	..	..	..	..	..	..	..	..
Liikunta	57	..	65	..	45	..	53	..
Hyvinvointialueet	..	..	..	..	..	..	..	..
Kulttuuri	..	38	..	54	..	59	..	..

HYTE-kerroin määräytyy kahdenlaisten indikaattoreiden perusteella, toimintaa kuvaavista prosessi-indikaattoreista ja tuloksia kuvaavista tulosindikaattoreista. Yhteensä indikaattoreita on 21, ja mitattavat indikaattorit eivät toistu samoina joka vuosi. Edellytyksiä näille indikaattoreille luovat koulutus, liikunta-, ruoka- ja kulttuuripalvelut, kaavoitus, liikennejärjestelyt sekä monet muut kunnan tehtävät.

HYTE-kertoimen perusteella saatavan valtionosuuden lisäosan suuruuden laskukaavio perustuu kunnan asukaslukuun ja vuosittaiseen HYTE-kertoimeen suhteutettuna valtakunnalliseen kokonaiskertoimeen.

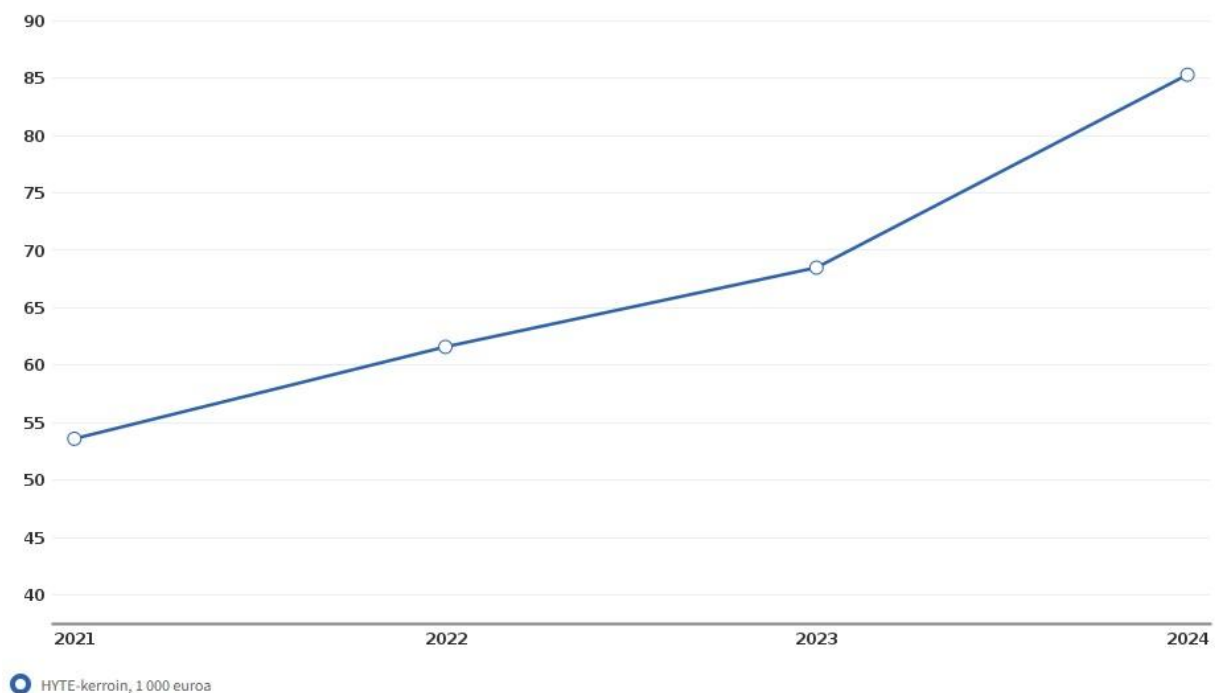
Kunnan saama summa lasketaan seuraavasti: Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen perushinta x kunnan asukasluku x kunnan hyte-kerroin / koko maan hyte-kerroin, joka vuonna 2023 on 67.

Esimerkiksi 10 000 asukkaan kunta voi saada hyte-työn onnistumisesta riippuen vaikkapa

$18,89 \text{ €/asukas} \times 10\,000 \text{ asukasta} \times 40/67 = 112\,500 \text{ euroa}$ tai

$18,89 \text{ €/asukas} \times 10\,000 \text{ asukasta} \times 80/67 = 225\,000 \text{ euroa}$

Tämän laskukaavan mukaan Isonkyrön HYTE-kertoimen tuoman lisäosan arvo vuodelle 2024 oli 85 300 €, eli kasvua vuoteen 2023 verrattuna tuli 16 800 €. Tämä summa maksetaan kunnalle vuoden 2025 valtionosuuksien yhteydessä. Isonkyrön HYTE-kerroin on tällä hetkellä vahvasti noususuuntainen.

Isonkyrön kunnassa on tehty suunnitelmallista ja koordinoitua työtä TEAviisarin tulosten parantamiseksi vuodesta 2023 lähtien, ja tätä työtä tullaan jatkamaan joka vuosi. Onnistuminen tässä työssä vaatii kaikkien palvelualueiden sitoutumista yhteisiin tavoitteisiin hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä. Isonkyrön kunnan päätöksissä sekä kehityssuunnitelmissa on nähtävissä vahva tahtotila hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen suhteen läpileikkaavana kaikkien palvelualueiden kesken. Paljon työtä on kuitenkin edelleen tehtävä, jotta tavoitteet (TEAviisarissa "hyvä tulos" osion tavoittaminen mahdollisimman monen osa-alueen osalta) saadaan toteutumaan ja suunta pidettyä oikeana.

Terveyden ja hyvinvoinnin indikaattorit

Indikaattoreilla ilmaistaan terveyden ja hyvinvoinnin mittaukseen käytettyjen tilastojen etenemistä. Indikaattoreiden antamia arvoja tulkitaan seuraavasti:

MUUTOS-sarake:

Oman organisaation indikaattoriarvon suhteellinen muutos prosentteina ilmaistuna.

Laajassa hyvinvointikertomuksessa muutoksen aikajänne on valtuustokausi. Ympyrän kehän vahvuus kuvaa muutoksen voimakkuutta: mitä suurempi muutos, sitä paksumpi ympyrän kehä (alle 5 prosentin muutoksessa käytetään symbolina vaakanuolta).

Ympyrän kehän liikennevaloväri määräytyy yhtäältä indikaattorille tehdyn arvotuksen ja toisaalta tapahtuneen kehityksen perusteella. Jos indikaattoriarvossa on tapahtunut tarkastelujaksolla negatiivista kasvua, väritetään ympyrä täten kielteistä kehitystä osoittavalla punaisella (alle 5 prosentin muutoksessa käytettävä vaakanuoli on väriltään musta arvotuksesta riippumatta).

SUUNTA-sarake:

Kolme viimeisintä omalle organisaatiolle saatavilla olevaa indikaattoriarvoa sekä näiden perusteella piirretty viitteellinen kuvaaja indikaattoriarvon kehityksestä viime vuosina.

Kuvaajan liikennevaloväri on aina yhdenmukainen Muutos-sarakkeessa käytettyyn väriin. Silloin kun Muutos-sarakkeen lukema indikaattorille on alle 5 prosenttia, esitetään suuntakuvaaja harmaalla värillä tehdystä arvotuksesta riippumatta.

VERTAILU-sarake:

Viimeisin saatavilla oleva indikaattoriarvo omalle organisaatiolle ja vertailuun valituille muille organisaatioille sekä tämän mukainen järjestys ja vertailu (oma organisaatio lihavoituna).

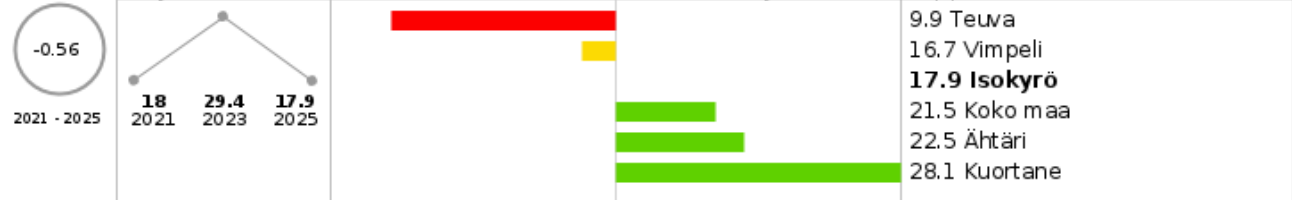
Organisaatiot järjestetään indikaattoriarvonsa mukaan pienimmästä suurimpaan. Omalle organisaatiolle ei piirretä palkkia. Vertailuorganisaatioille piirretään vaakapalkit. Indikaattoriarvossa kauimpana omasta organisaatiosta oleva vertailuorganisaatio saa maksimimittaisen palkin. Muiden vertailuorganisaatioiden palkkien pituudet määräytyvät niiden indikaattoriarvon suhteellisen etäisyyden perusteella. Oma organisaatiota pienemmät arvot ovat vasemmalle päin, suuremmat oikealle päin.

Vertailuorganisaation vaakapalkissa on käytössä vihreä väri, mikäli sen tilanne on indikaattoriarvon ja indikaattorille tehdyn arvotuksen valossa parempi kuin oman organisaation tilanne. Vastaavasti palkin väri on punainen, jos vertailuorganisaation tilanne on huonompi kuin oman organisaation tilanne. Keltaista väriä käytetään palkkiesityksessä silloin, kun ko. vertailuorganisaation suhteellinen prosentuaalinen ero omaan organisaatioon on alle kymmenyksen suuruinen.

TALOUS, HYTE-KERROIN JA ELINVOIMA

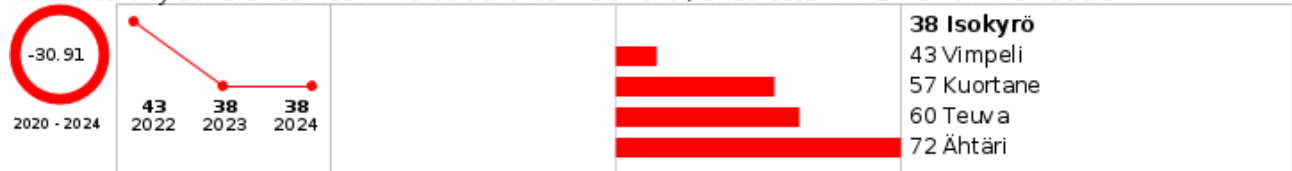
HYTE-kerroin

Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Indikaattori ilmaisee terveydentilansa keskinkertaiseksi, melko huonoksi tai huonoksi kokevien peruskoulun 8. ja 9. luokkalaisten osuuden prosentteina kysymykseen vastanneista ko. ikäluokassa.

Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, skaalattu HYTE-kerroinindikaattori

Indikaattori ilmaisee kahden viimeisimmän mittauksen välillä tapahtuneen muutoksen terveydentilansa keskinkertaiseksi, melko huonoksi tai huonoksi kokevien peruskoulun 8.- ja 9.-luokkalaisten prosenttiosuudessa kysymykseen vastanneista ko. ikäluokassa. Jokaisen tulosindikaattorin kohdalla kaikkien kuntien suurimmasta erotuksesta tulee arvo, jolla tulosindikaattorista saa sata pistettä ja kaikkien kuntien pienimmästä erotuksesta arvo, jolla tulosindikaattorista saa nolla pistettä. Loput pistemäärät nollan ja sadan pisteen välillä määräytyvät sen mukaan, mihin kohtaan erotusten vaihteluväliä kunnan erotus osuu. Jos osuus on 5 prosenttia tai alle, muutosta ei enää edellytetä, vaan kunta saa tästä indikaattorista 100 pistettä.

Ylipaino, % 8. ja 9. luokan oppilaista (-2023)

Indikaattori ilmaisee painoindeksiin perustuen ylipainoisten peruskoulun 8. ja 9. luokkalaisten osuuden prosentteina kysymykseen vastanneista ko. ikäluokassa.

Ylipaino, skaalattu HYTE-kerroinindikaattori

Indikaattori ilmaisee kahden viimeisimmän mittauksen välillä tapahtuneen muutoksen painoindeksiin perustuen ylipainoisten peruskoulun 8.- ja 9.-luokkalaisten prosenttiosuudessa kysymykseen vastanneista ko. ikäluokassa. Jokaisen tulosindikaattorin kohdalla kaikkien kuntien suurimmasta erotuksesta tulee arvo, jolla tulosindikaattorista saa sata pistettä ja kaikkien kuntien pienimmästä erotuksesta arvo, jolla tulosindikaattorista saa nolla pistettä. Loput pistemäärät nollan ja sadan pisteen välillä määräytyvät sen mukaan, mihin kohtaan erotusten vaihteluväliä kunnan erotus osuu. Jos osuus on 5 prosenttia tai alle, muutosta ei enää edellytetä, vaan kunta saa tästä indikaattorista 100 pistettä.

Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17 - 24-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

Indikaattori ilmaisee koulutuksen ulkopuolelle jääneiden 17 - 24-vuotiaiden osuuden prosentteina vastaavan ikäisestä väestöstä. Koulutuksen ulkopuolelle jääneillä tarkoitetaan henkilöitä, jotka ko. vuonna eivät ole opiskelijoita tai joilla ei ole tutkintokoodia eli ei perusasteen jälkeistä koulutusta. Väestötietona käytetään keskväkilukua.

Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17 - 24-vuotiaat, skaalattu HYTE-kerroinindikaattori

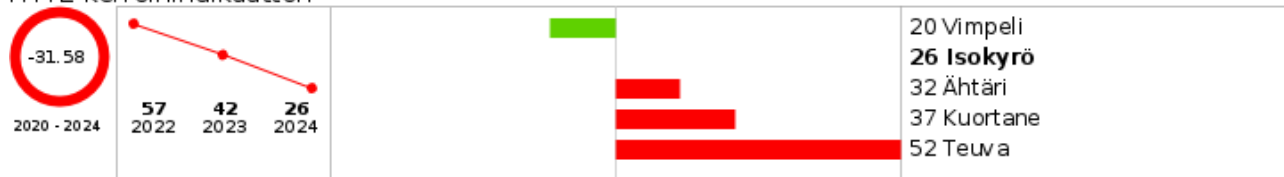
Indikaattori ilmaisee kahden viimeisimmän mittauksen välillä tapahtuneen muutoksen koulutuksen ulkopuolelle jääneiden 17 - 24-vuotiaiden prosenttiosuudessa vastaavan ikäisestä väestöstä. Jokaisen tulosindikaattorin kohdalla kaikkien kuntien suurimmasta erotuksesta tulee arvo, jolla tulosindikaattorista saa sata pistettä ja kaikkien kuntien pienimmästä erotuksesta arvo, jolla tulosindikaattorista saa nolla pistettä. Loput pistemäärät nollan ja sadan pisteen välillä määräytyvät sen mukaan, mihin kohtaan erotusten vaihteluväliä kunnan erotus osuu. Jos osuus on 5 prosenttia tai alle, muutosta ei enää edellytetä, vaan kunta saa tästä indikaattorista 100 pistettä.

Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25 - 64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

Indikaattori ilmaisee toimeentulotukea saaneissa kotitalouksissa asuvien 25 - 64-vuotiaiden (viitehenkilö ja puoliso) pitkäaikaisasiakkaiden osuuden prosentteina vastaavan ikäisestä väestöstä kalenterivuoden aikana. Väestötietona käytetään vuoden viimeisen päivän tietoa. Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet: vuoden aikana vähintään 10 kuukautena toimeentulotukea saaneet.

Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25 - 64-vuotiaat, skaalattu
HYTE-kerroinindikaattori

Indikaattori ilmaisee kahden viimeisimmän mittauksen välillä tapahtuneen muutoksen toimeentulotukea saaneissa kotitalouksissa asuvien 25 - 64-vuotiaiden (viitehenkilö ja puoliso) pitkäaikaisasiakkaiden prosenttiosuudessa vastaavan ikäisestä väestöstä kalenterivuoden aikana. Jokaisen tulosindikaattorin kohdalla kaikkien kuntien suurimmasta erotuksesta tulee arvo, jolla tulosindikaattorista saa sata pistettä ja kaikkien kuntien pienimmästä erotuksesta arvo, jolla tulosindikaattorista saa nolla pistettä. Loput pistemäärät nollan ja sadan pisteen välillä määräytyvät sen mukaan, mihin kohtaan erotusten vaihteluväliä kunnan erotus osuu. Jos osuus on 0,5 prosenttia tai alle, muutosta ei enää edellytetä, vaan kunta saa tästä indikaattorista 100 pistettä.

Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25 - 64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

Indikaattori ilmaisee 25-64-vuotiaiden työ- ja/tai kansaneläkejärjestelmästä työkyvyttömyyseläkettä saaneiden osuuden prosentteina vastaavan ikäisestä väestöstä tilastovuoden lopussa. Eläkkeensaajien väestöosuus on eläkkeensaajien prosenttiosuus Kelan sosiaalivakuuttamasta väestöstä.

Työkyvyttömyyseläkkeisiin sisältyvät yksilölliset varhaiseläkkeet ja työuraeläkkeet niiden voimassaoloaikana.

Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25 - 64-vuotiaat, skaalattu HYTE-kerroinindikaattori

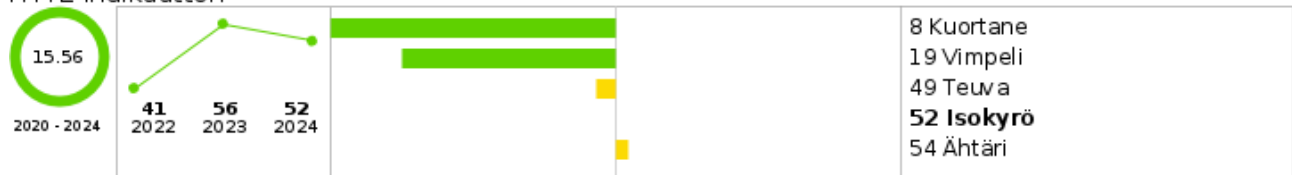
Indikaattori ilmaisee kahden viimeisimmän mittauksen välillä tapahtuneen muutoksen työkyvyttömyyseläkettä vuoden lopussa saaneiden 25 - 64-vuotiaiden prosenttiosuudessa vastaavan ikäisestä väestöstä. Jokaisen tulosindikaattorin kohdalla kaikkien kuntien suurimmasta erotuksesta tulee arvo, jolla tulosindikaattorista saa sata pistettä ja kaikkien kuntien pienimmästä erotuksesta arvo, jolla tulosindikaattorista saa nolla pistettä. Loput pistemäärät nollan ja sadan pisteen välillä määräytyvät sen mukaan, mihin kohtaan erotusten vaihteluväliä kunnan erotus osuu. Jos osuus on 5 prosenttia tai alle, muutosta ei enää edellytetä, vaan kunta saa tästä indikaattorista 100 pistettä.

Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajaksot 65 vuotta täyttäneillä / 10 000 vastaavan ikäistä

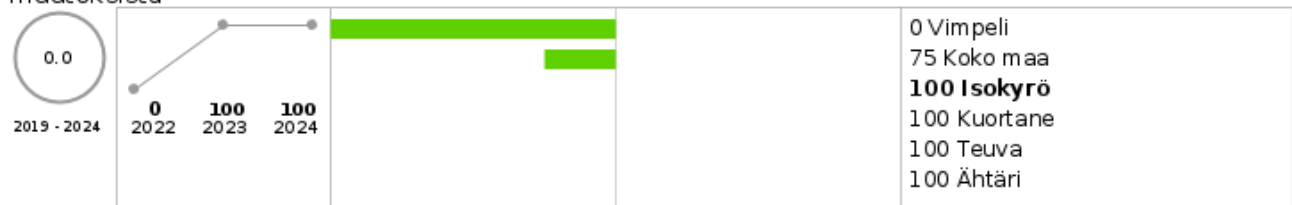
Indikaattori ilmaisee vuoden aikana kaatumisen tai putoamisen vuoksi sairaanhoitoa saaneiden 65 vuotta täyttäneiden potilaiden hoitajaksotien lukumäärän kymmentä tuhatta vastaavan ikäistä asukasta kohti. Väestötietona käytetään keskiväkilukua. Sairaalahoito sisältää sekä julkisen sektorin (kunnat, kuntayhtymät ja valtio) että yksityisen sektorin järjestämän sairaalahoidon. Ulkoinen syy: W00-W1999 (kaatumiset ja putoamiset) ja päädiagnoosi: S00-T9899. Väestösuhteutus on tehty THL:ssä käyttäen Tilastokeskuksen Väestötilaston tietoja.

Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajaksot 65 vuotta täyttäneillä, skaalattu HYTE-indikaattori

Indikaattori ilmaisee kahden viimeisimmän mittauksen välillä tapahtuneen muutoksen vuoden aikana kaatumisen tai putoamisen vuoksi sairaanhoitoa saaneiden 65 vuotta täyttäneiden potilaiden hoitajaksotien lukumäärässä kymmentä tuhatta vastaavan ikäistä asukasta kohti. Jokaisen tulosindikaattorin kohdalla kaikkien kuntien suurimmasta erotuksesta tulee arvo, jolla tulosindikaattorista saa sata pistettä ja kaikkien kuntien pienimmästä erotuksesta arvo, jolla tulosindikaattorista saa nolla pistettä. Loput pistemäärät nollan ja sadan pisteen välillä määräytyvät sen mukaan, mihin kohtaan erotusten vaihteluväliä kunnan erotus osuu. Jos osuus on 230 hoitajaksota tai vähemmän 10 000 vastaavan ikäistä asukasta kohti, muutosta ei enää edellytetä, vaan kunta saa tästä indikaattorista 100 pistettä.

Valtuustolle raportoidaan vuosittain väestön elintavoista ja niissä tapahtuneista muutoksista

Indikaattori ilmaisee, raportoidaanko valtuustolle vuosittain väestön elintavoista ja niissä tapahtuneista muutoksista. 0 pistettä: Ei. 100 pistettä: Kyllä

Kunnan talousarviossa ja taloussuunnitelmassa määritellään talousarviovuodelle mittarit, joilla seurataan väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteiden toteutumista

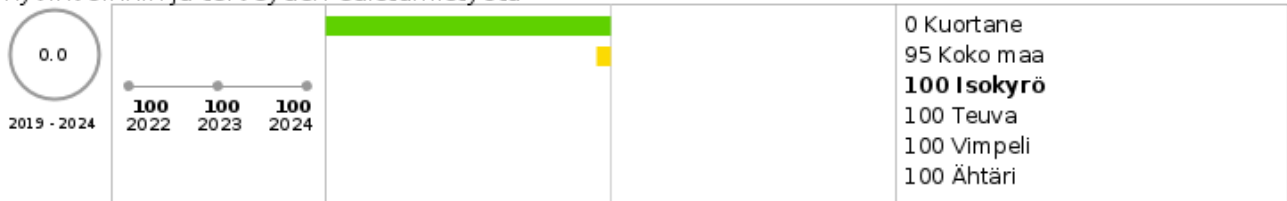
Indikaattori ilmaisee, määritelläänkö kunnan talousarviossa ja taloussuunnitelmassa talousarviovuodelle mittarit, joilla seurataan väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteiden toteutumista. 0 pistettä: Ei. 100 pistettä: Kyllä

Kunnan tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa arvioidaan valtuustokausittain kunnan hyvinvointi- ja terveystavoitteiden toteutuminen

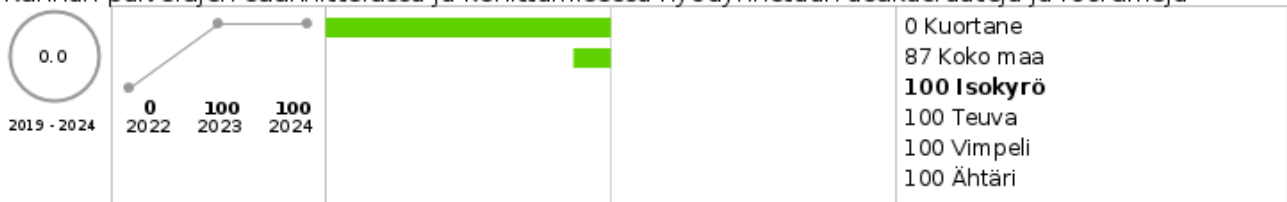
Indikaattori ilmaisee, arvioidaanko kunnan tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa valtuustokausittain kunnan hyvinvointi- ja terveystavoitteiden toteutuminen. 0 pistettä: Ei / ei tietoa. 100 pistettä: Kyllä

Kunnassa toimii erikseen nimetty asiantuntija, suunnittelija tai vastaava, joka koordinoi hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä

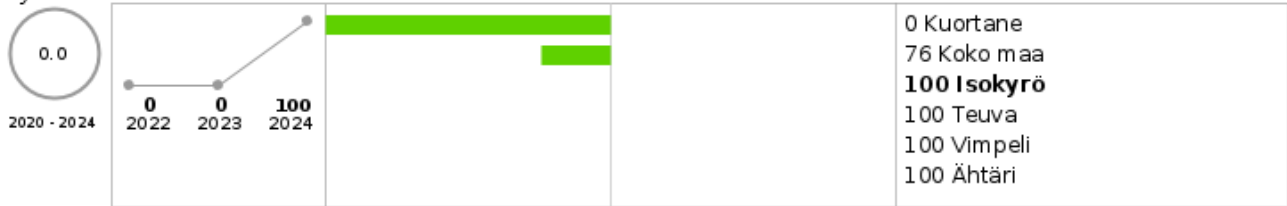
Indikaattori ilmaisee, toimiiko kunnassa erikseen nimetty asiantuntija, suunnittelija tai vastaava, joka koordinoi hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä. 0 pistettä: Ei. 100 pistettä: Kyllä, oman toimen ohella / osa-aikaisesti / Kyllä, kokopäiväisesti / Kyllä, yhteistoiminta-alueen tai kuntien yhteinen.

Kunnan palvelujen suunnittelussa ja kehittämisessä hyödynnetään asukasraateja ja foorumeja

Indikaattori ilmaisee, hyödynnetäänkö kunnan palvelujen suunnittelussa ja kehittämisessä asukasraateja ja foorumeja. 0 pistettä: Ei. 100 pistettä: Kyllä

Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuutta raportoidaan vuosittain kunnan hyvinvointikertomuksessa tai vastaavassa kertomuksessa

Indikaattori ilmaisee lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuuden raportoinnista vuosittain kunnan hyvinvointikertomuksessa tai vastaavassa kertomuksessa. 0 pistettä: Ei / ei tietoa. 100 pistettä: Kyllä

Kunta kutsuu säännöllisesti koolle liikuntaseurojen ja yhdistysten yhteiskokouksen

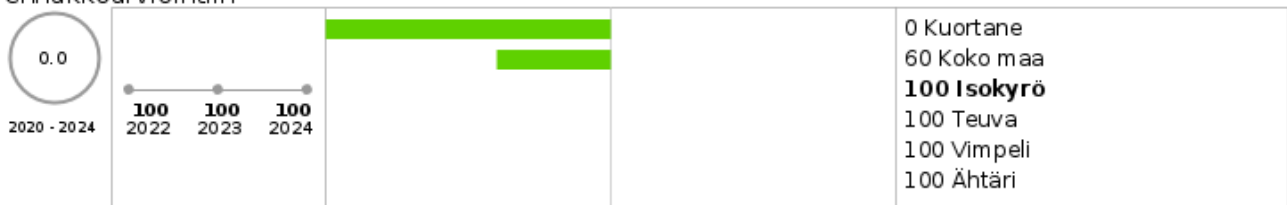
Kunta kutsuu säännöllisesti koolle liikuntaseurojen ja yhdistysten yhteiskokouksen. 0 pistettä: Ei / ei tietoa. 100 pistettä: Kyllä

Kunnassa järjestetään kohdennettuja liikkumisryhmiä liikuntaseuratoiminnan ulkopuolella oleville lapsille ja nuorille

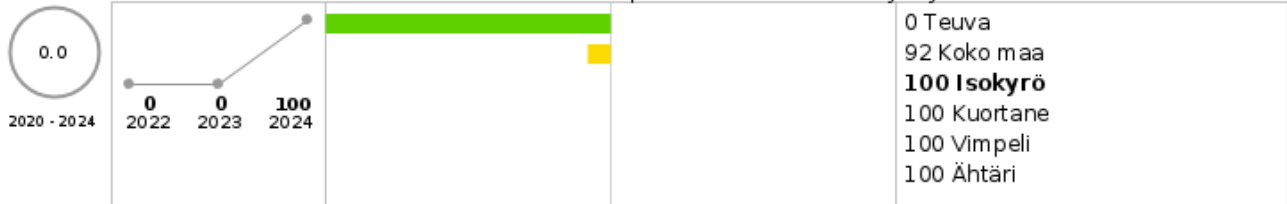
Indikaattori ilmaisee, järjestetäänkö kunnassa kohdennettuja liikkumisryhmiä liikuntaseuratoiminnan ulkopuolella oleville lapsille ja nuorille. 0 pistettä: Ei / ei tietoa. 100 pistettä: Kyllä

Liikunnan edistämisestä vastaavat viranhaltijat osallistuvat toimielinten vaikutusten ennakkoarviointiin

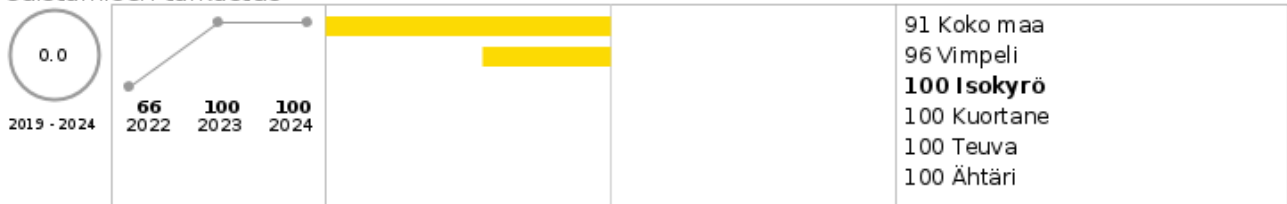
Indikaattori ilmaisee liikunnan edistämisestä vastaavien viranhaltijoiden osallistumisesta toimielinten vaikutusten ennakkoarviointiin. 0 pistettä: Ei / ei tietoa. 100 pistettä: Kyllä

Kunnassa toimii liikunnan edistämistä käsittelevä poikkihallinnollinen työryhmä

Indikaattori ilmaisee, toimiiko kunnassa liikunnan edistämistä käsittelevä poikkihallinnollinen työryhmä. 0 pistettä: Ei. 100 pistettä: Kyllä

Kouluympäristön terveellisyden ja turvallisuuden sekä koulu yhteisön hyvinvoinnin edistämisen tarkastus

Indikaattori ilmaisee pistemäärän, joka on oppilasmäärällä painotettu prosenttiosuus kunnan kouluista, joissa tarkastus on tehty kolmen vuoden sisällä. Kunta tarkastaa koulu ympäristön terveellisyden ja turvallisuuden sekä koulu yhteisön hyvinvoinnin kolmen vuoden välein. Tarkastus todennetaan tarkastusraportilla.

Oppilaiden poissaolojen kokonaismäärää seurataan koko koulussa

Indikaattori ilmaisee pistemäärän, joka on oppilasmäärällä painotettu prosenttiosuus kunnan kouluista, joissa seurataan oppilaiden poissaolojen kokonaismäärää.

Koulussa on pitkät liikuntavälitunnit

Indikaattori ilmaisee pistemäärän, joka on oppilasmäärällä painotettu prosenttiosuus kunnan kouluista, joissa on pitkät liikuntavälitunnit.

Koulussa noudatetaan Valtion ravitsemusneuvottelukunnan kouluruokailusuositusta koululounaan ja välipalojen järjestämisessä

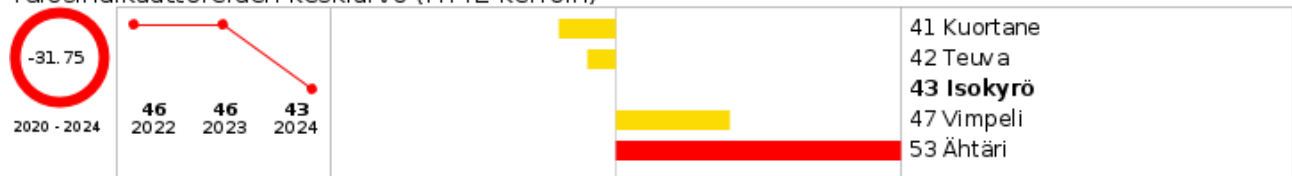
Indikaattori ilmaisee pistemäärän, joka on oppilasmäärällä painotettu prosenttiosuus kunnan kouluista, joissa noudatetaan kouluruokailusuositusta koululounaan ja välipalojen järjestämisessä.

Kunta madaltaa kulttuuriin osallistumisen kynnystä

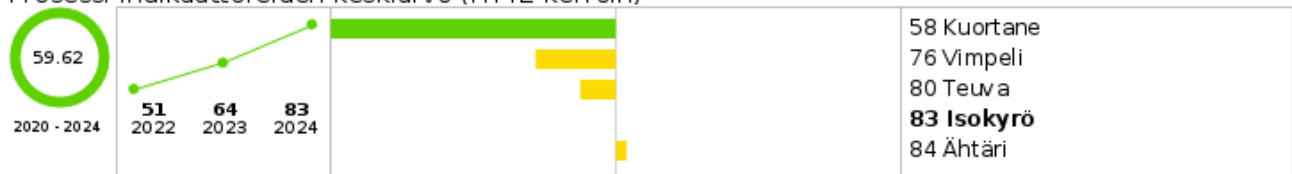
Indikaattori ilmaisee, onko kunnalla jokin pysyvä käytäntö, jolla kunta järjestää tai tukee taloudellisesti kulttuurin osallistumisen kynnystä madaltavaa vertaistoimintaa (esim. kulttuuriluotsi tai -kaveritoimintaa). 0 pistettä: Ei / ei tietoa. 100 pistettä: Kyllä.

Tulosindikaattoreiden keskiarvo (HYTE-kerroin)

Indikaattori ilmaisee tulosindikaattoreiden asteikolle 0 - 100 skaalattujen pistemäärien keskiarvo.

Prosessi-indikaattoreiden keskiarvo (HYTE-kerroin)

Indikaattori ilmaisee prosessi-indikaattoreiden keskiarvo asteikolla 0 - 100.

HYTE-kerroin, 0 - 100

Indikaattori ilmaisee HYTE-kertoimen asteikolla 0 – 100 eli keskiarvo tulosindikaattoreiden keskiarvosta ja prosessi-indikaattoreiden keskiarvosta.

HYTE-kerroin euroa / asukas

Indikaattori ilmaisee HYTE-kertoimen arvon muutettuna euroiksi asukasta kohden.

HYTE-kerroin, 1 000 euroa

Indikaattori ilmaisee HYTE-kertoimen arvon tuhansina euroina.

Elinvoima

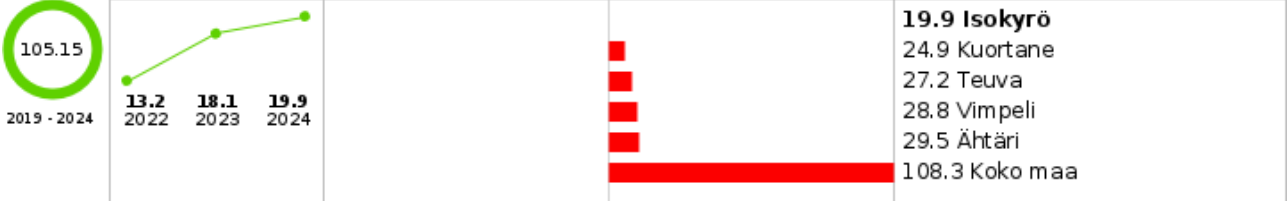
Väestö

Väestö 31.12.

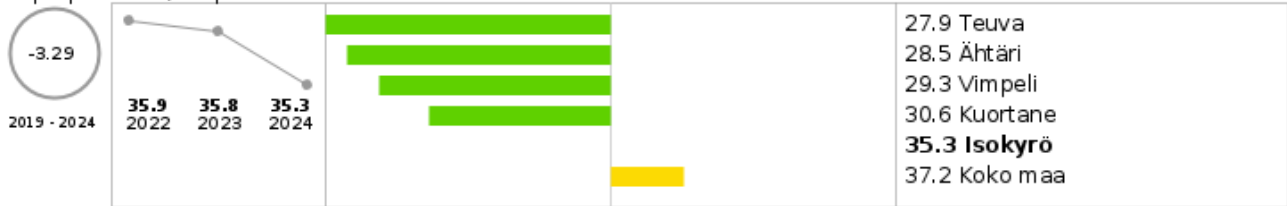
Indikaattori ilmaisee väestön määrän tammikuun 1. päivänä (joissakin tapauksissa 31.12. edellisenä vuonna).

Muu kuin suomi, ruotsi tai saame äidinkielenä / 1 000 asukasta

Indikaattori ilmaisee muuta kuin Suomen virallisia kieliä (suomi, ruotsi ja saame) äidinkielenään puhuvien osuuden tuhatta asukasta kohti. Muuta kuin suomen virallisia kieliä äidinkielenään puhuvien ryhmä sisältää lisäksi tapaukset, joissa kieli on tuntematon.

Lapsiperheet, % perheistä

Indikaattori ilmaisee lapsiperheiden osuuden prosentteina kaikista perheistä. Lapsiperheiksi luokitellaan perheet, joissa on alle 18-vuotiaita lapsia. Perheen muodostavat yhdessä asuvat avio- tai avoliitossa olevat henkilöt ja heidän lapsensa, jompikumpi vanhemmista lapsineen sekä avio- ja avopuoliset ilman lapsia.

Väestösuhteutus on tehty THL:ssä käyttäen Tilastokeskuksen Väestötilaston tietoja.

Yhden vanhemman perheet, % lapsiperheistä

Indikaattori ilmaisee yhden vanhemman lapsiperheiden osuuden prosentteina kaikista lapsiperheistä. Lapsiperheiksi luokitellaan perheet, joissa on alle 18-vuotiaita lapsia. Perheen muodostavat yhdessä asuvat avio- tai avoliitossa olevat henkilöt ja heidän lapsensa, jompikumpi vanhemmista lapsineen sekä avio- ja avopuoliset ilman lapsia.

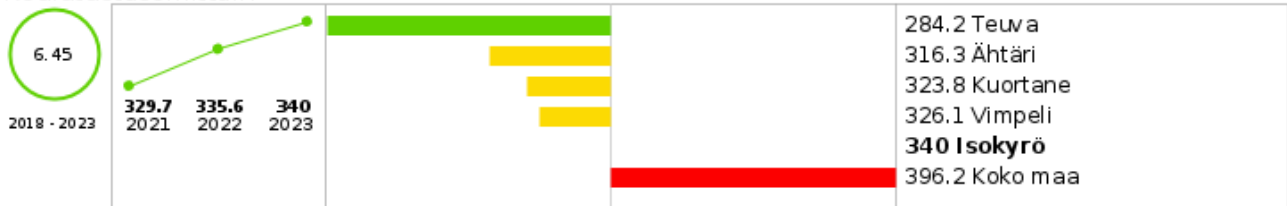
Yhden hengen asutokunnat, % asutokunnista

Indikaattori ilmaisee yhden hengen asutokuntien osuuden prosentteina kaikista asutokunnista. Asutokunnan muodostavat kaikki samassa asunnossa vakinaisesti asuvat henkilöt.

Asutokunnat ja asuinolot -tilaston perusjoukon muodostavat vakinaisesti varsinaisissa asunnoissa asuvat henkilöt eli ns. asuntoväestö. Henkilöitä, jotka ovat Väestörekisterikeskuksen väestötietojärjestelmän mukaan kirjoilla laitoksissa, asunnottomia, ulkomailla ja tietymättömissä olevia, ei lueta asuntoväestöön. Asuntolarakennuksiksi luokitelluissa rakennuksissa asuvat henkilöt, joiden asunto ei täytä asuinhuoneiston määritelmää, eivät myöskään muodosta asutokuntaa. Väestösuhteutus on tehty THL:ssä käyttäen Tilastokeskuksen Väestötilaston tietoja.

Koulutustasomittain

Indikaattori ilmaisee väestön koulutustason, joka on mitattu laskemalla perusasteen jälkeen suoritettujen korkeimman koulutuksen keskimääräinen pituus henkeä kohti.

Väestön koulutustasoa osoittava mittain kuvaa väestöryhmän koulutustasoa koulutuspuiteolosuhteilla. Esimerkiksi koulutustasoluku 246 osoittaa, että teoreettinen koulutusaika henkeä kohti on 2,5 vuotta peruskoulun suorittamisen jälkeen. Väestön koulutustasoa mitattaessa perusjoukko on käytetty tavallisesti 20 vuotta täyttäneitä väestöä. Näin siksi, että alle 20-vuotiaat ovat pääsääntöisesti vielä koulussa eivätkä näin ollen ole ehtineet suorittaa tutkintoa.

Tutkinnon suorittaneella väestöllä tarkoitetaan lukioissa, ammatillisissa oppilaitoksissa, ammattikorkeakouluissa, yliopistoissa ja korkeakouluissa tutkinnon suorittaneita sekä näyttötutkintona ammatillisen perustutkinnon, ammattitutkinnon tai erikoisammattitutkinnon suorittaneita. Pelkästään peruskoulun, keskikoulun ja kansakoulun käyneet eivät kuulu tutkinnon suorittaneeseen väestöön. Tutkinnot on luokiteltu henkilön korkeimman, viimeksi suoritettun ammatillisen tutkinnon mukaan.

Huoltosuhte, demografinen

Demografinen (tai väestöllinen) huoltosuhte ilmaisee, kuinka monta alle 15-vuotiasta ja 65-vuotta täyttäneitä on sataa 15 - 64-vuotiasta (työikäistä) kohti. Mitä enemmän on lapsia ja/tai eläkeikäisiä, sitä korkeampi huoltosuhteen arvo on.

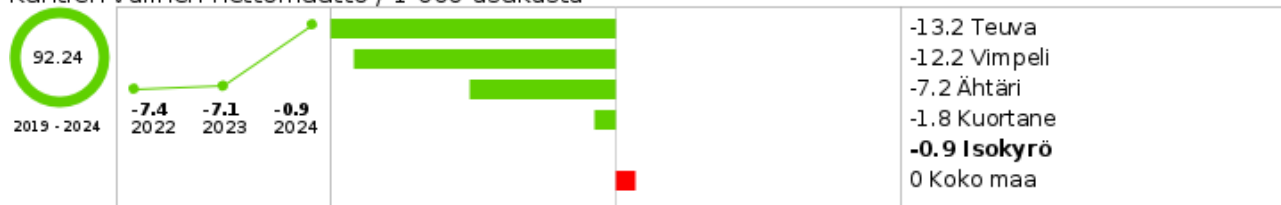
Tietolähteenä käytetyn Väestötilaston henkilöperusjoukon muodostaa alueella (esim. koko maa, maakunta, seutukunta) vakinaisesti asuva väestö. Ne henkilöt, joilla väestötietojärjestelmän mukaan oli kotipaikka Suomessa vuoden lopussa, kuuluvat väestöön kansalaisuudesta riippumatta, samoin ne Suomen kansalaiset, jotka asuvat tilapäisesti ulkomailla.

Väestöennuste 2030 (laskettu 2024)

Indikaattori ilmaisee ennusteen vuoden 2030 lopun väkiluvusta. Ennusteen lähtöväkilukuina ovat olleet vuoden 2023 lopun väkiluvut 1-vuotisikäryhmittäin sukupuolen mukaan. Tilastokeskuksen käyttämä väestöennustemenetelmä on ns. demografinen komponenttimalli, jossa väestön tuleva määrä ja rakenne lasketaan ikäryhmittäisten syntyvyys-, kuolevuus- ja muuttokerrointen avulla. Kertoimet on laskettu viime vuosien väestönkehityksen perusteella.

Kuntien välinen nettomuutto / 1 000 asukasta

Indikaattori ilmaisee kuntien välisen nettomuuton tuhatta asukasta kohti. Väestötietona käytetään keskiväkilukua. Nettomuutto saadaan vähentämällä alueelle muuttaneista (tulomuuttajat) alueelta pois muuttaneet (lähtömuuttajat). Näin nettomuutto on positiivinen, jos alueelle on muuttanut enemmän kuin alueelta on muuttanut pois. Kuntien välinen muutto muutettu vastaamaan tuoreimman tiedon aluejakoa koko aikasarjassa eli yhdistyneiden kuntien väliset muutot on poistettu. Väestösuhteutus on tehty THL:ssä käyttäen Tilastokeskuksen Väestötilaston tietoja.

Elinvoima

Gini-kerroin, käytettävissä olevat tulot

Indikaattori ilmaisee tarkasteltavan alueen asuntokuntien käytettävissä olevien rahatulojen jakautumista.

Gini-kertoimen laskennassa asuntokunnan käytettävissä oleva rahatulo jaetaan asuntokunnan kulutusyksikköluvulla. Kulutusyksikköluku huomioi sen, että asuntokunnat ovat kooltaan ja rakenteeltaan erikokoisia.

Asuntokunnan käytettävissä olevat rahatulot on muodostettu laskemalla yhteen asuntokunnan jäsenten yhteenlasketut palkkatulot, yrittäjätulot, omaisuustulot (pl. laskennalliset tuloerät) sekä saadut tulonsiirrot ja vähentämällä näistä maksetut tulonsiirrot. Asuntokunnan kulutusyksikköluku summataan asuntokunnan jäsenistä siten, että asuntokunnassa yksi aikuinen saa arvon 1, muut yli 13-vuotiaat saavat arvon 0,5 ja alle 13-vuotiaat lapset saavat arvon 0,3. Kulutusyksikköluvulla jaetusta käytettävissä olevasta rahatulosta käytetään yleisesti nimitystä ekvivalentti käytettävissä oleva rahatulo, mikä Gini-kertoimen laskennassa viedään asuntokunnan jokaiselle jäsenelle.

Kunnan yleinen pienituloisuusaste

Indikaattori ilmaisee pienituloisiin kotitalouksiin kuuluvien henkilöiden osuuden prosentteina kaikista alueella asuvista henkilöistä. Pienituloisuuden rajana käytetään 60 % suomalaisten kotitalouksien käytettävissä olevan ekvivalentin rahatulon (uudistetulla OECD-skaalalla laskien) mediaanista kunakin vuonna.

Käytettävissä olevat rahatulot lasketaan summaamalla palkka-, yrittäjä- ja pääomatulot sekä saadut tulonsiirrot ja vähentämällä summasta maksetut tulonsiirrot. Ekvivalentti tulo lasketaan suhteuttamalla kotitalouden kaikkien jäsenten käytettävissä olevien tulojen summa kotitalouden kulutusyksiköiden summaan. Kotitalouden kulutusyksikköasteikkona on käytetty uudistettua OECD-skaalaa, jossa kotitalouden ensimmäinen aikuinen saa painon 1, muut 14 vuotta täyttäneet kotitalouden jäsenet painon 0,5 ja kotitalouden alle 14-vuotiaat lapset painon 0,3.

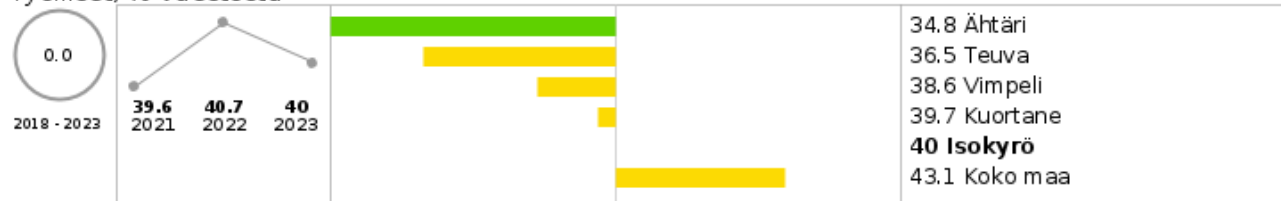
Lasten pienituloisuusaste

Indikaattori ilmaisee pienituloisiin kotitalouksiin kuuluvien alle 18-vuotiaitten henkilöiden osuuden prosentteina kaikista alueella asuvista alle 18-vuotiaista henkilöistä. Pienituloisuuden rajana käytetään 60 % suomalaisten kotitalouksien käytettävissä olevan ekvivalentin rahatulon (uudistetulla OECD-skaalalla laskien) mediaanista kunakin vuonna.

Käytettävissä olevat rahatulot lasketaan summaamalla palkka-, yrittäjä- ja pääomatulot sekä saadut tulonsiirrot ja vähentämällä summasta maksetut tulonsiirrot. Ekvivalentti tulo lasketaan suhteuttamalla kotitalouden kaikkien jäsenten käytettävissä olevien tulojen summa kotitalouden kulutusyksiköiden summaan. Kotitalouden kulutusyksikköasteikkona on käytetty uudistettua OECD-skaalaa, jossa kotitalouden ensimmäinen aikuinen saa painon 1, muut 14 vuotta täyttäneet kotitalouden jäsenet painon 0,5 ja kotitalouden alle 14-vuotiaat lapset painon 0,3.

Työlliset, % väestöstä

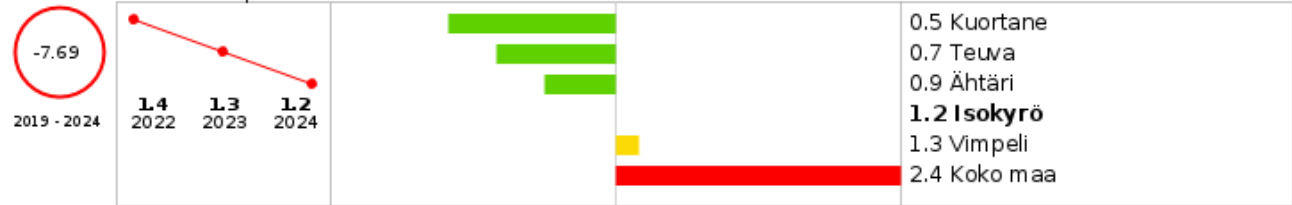

Indikaattori ilmaisee työllisten osuuden prosentteina väestöstä.

Työllisiksi luetaan 15-74 -vuotiaat henkilöt, jotka laskentaviikolla 25.-31.12. tekivät yhtenäkin päivänä ansiotyötä tai olivat tilapäisesti työstä poissa. Tieto työllisyydestä perustuu työeläke- ja

veroviranomaisten tietoihin. Vuoden viimeisenä työpäivänä työttömänä työministeriön työnhakijarekisterin mukaan olleet on kuitenkin riippumatta muusta toiminnasta ko. viikolla määritelty työttömiksi. Tätä työllisten määrää kutsutaan myös työlliseksi työvoimaksi Väestösuhteutus on tehty THL:ssä käyttäen Tilastokeskuksen Väestötilaston tietoja.

Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25 - 64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

Indikaattori ilmaisee toimeentulotukea saaneissa kotitalouksissa asuvien 25 - 64-vuotiaiden (viitehenkilö ja puoliso) pitkäaikaisasiakkaiden osuuden prosentteina vastaavanikäisestä väestöstä kalenterivuoden aikana. Väestötietona käytetään vuoden viimeisen päivän tietoa.

Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet: vuoden aikana vähintään 10 kuukautena toimeentulotukea saaneet.

TALOUS, HYTE-KERROIN JA ELINVOIMA – Yhteenveto

Isonkyrön kunnan hyvinvoinnin ja terveyden (HYTE) edistämistyö eteni valtuustokauden 2021-2025 aikana hyvin. Kirittävää pisteytyksen osalta toki edelleen löytyy, mutta suunta on kokonaisuutena vahvasti ylöspäin. Näiden ylläolevien tulosten perusteella huomiota tulee seuraavan valtuustokauden aikana kiinnittää ennen kaikkea ikäihmisten sekä peruskoululaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyöhön.

HYTE-työtä tehdään poikkihallinnollisesti yhdessä kaikkien palvelualueiden kesken, kokonaiskoordinoinnista vastaa hyvinvointijohtaja. HYTE-tietoa kerätään useista eri lähteistä, vuosittaisista kyselyistä sekä kunnan toimijoille, että myös hyvinvointialueille. Vuosittaiset TEAvisarikyselyt tulevat ko. palvelualueiden johtajille vastattavaksi joka toinen vuosi. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyö ei kuitenkaan ole pelkästään pisteiden ja niiden kautta laskennallisten korvausten saamista. Se on reagoimista kuntalaisten tarpeisiin oman kunnan näkökulmasta, johon valtakunnalliset kyselyt eivät välttämättä osaa vastata. Siksi onkin tärkeää, että kuntalaisia osallistetaan ja päätöksenteko pidetään läpinäkyvänä.

Kuten suurimmassa osassa suomalaisista pienistä kunnista, on Isosakyröissäkin nähtävissä väestömäärän lasku ja väestöpohjan ikääntyminen. Tämä johtaa väkisin väestöllisen huoltosuhteen kasvuun. Väestöllinen huoltosuhde kuvaa alle 15-vuotiaiden ja 65 vuotta täyttäneiden määrän suhdetta 15-64-vuotiaiden eli työikäisten määrään. Se ilmaisee, montako lasta ja vanhusta on sataa työikäistä kohden. Mitä korkeampi huoltosuhde on, sitä enemmän on lapsia ja eläkeläisiä suhteessa työikäisiin.

Väestön väheneminen ja ikääntyminen vaikuttaa myös kunnan elinvoimaan, väijäämättä. Isonkyrön kunnassa tehdään kuitenkin aktiivisesti töitä, jotta kunta olisi hyvä ja turvallinen paikka asua kaikenikäisille, ja jossa yrityksille olisi hyvät lähtökohdat sijoittaa toimintaansa. Kunta on saanut pidettyä talouden tasapainoisena ja pystyy tarjoamaan kokoonsa nähden kuntalaisilleen hyvät palvelut. Kunta on myös rohkeasti lisännyt vuokra-asuntokantaansa. Lapsiperheiden saaminen

kuntalaisiksi ja heidän pysyminen Isossakyrössä on kuitenkin tulevaisuutta ajatellen tärkeää. Isonkyrön kunta on sitoutunut tekemään töitä asian eteen, ja osoituksena tästä onkin kunnan saama UNICEF:n Lapsiystävällinen kunta-tunnus.

LAPSET, VARHAISNUORET JA LAPSIPERHEET

Hyvinvointi

Elintavat, elämänlaatu ja osallisuus

Ei yhtään läheistä ystävää, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Indikaattori ilmaisee niiden peruskoulun 8. ja 9. luokkalaisten osuuden prosentteina kysymykseen vastanneista ko. ikäluokassa, jolla ei ole yhtään läheistä ystävää, jonka kanssa voi keskustella luottamuksellisesti omista asioista.

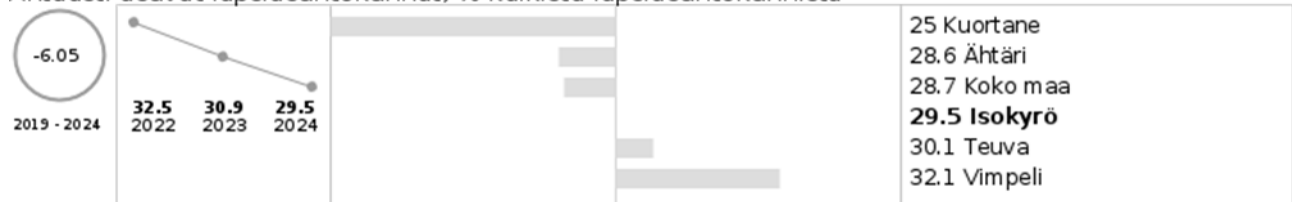
Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Indikaattori ilmaisee terveydentilansa keskinkertaiseksi, melko huonoksi tai huonoksi kokevien peruskoulun 8. ja 9. luokkalaisten osuuden prosentteina kysymykseen vastanneista ko. ikäluokassa.

Turvallisuus, asuminen ja ympäristö

Ahtaasti asuvat lapsiasuntokunnat, % kaikista lapsiasuntokunnista

Indikaattori ilmaisee ahtaasti asuvien lapsiasuntokuntien osuuden prosentteina kaikista lapsiasuntokunnista. Lapsiasuntokunta on asuntokunta, jossa on vähintään yksi alle 18-vuotias henkilö. Asunto on ahtaasti asuttu, jos siinä asuu enemmän kuin yksi henkilö huonetta kohti, kun keittiötä ei lasketa huonelukuun (määritelmä vuodesta 1990 lähtien).

Asuntokunnat ja asuinolot -tilaston perusjoukon muodostavat vakinaisesti varsinaisissa asunnoissa asuvat henkilöt eli ns. asuntoväestö. Henkilöitä, jotka ovat Väestörekisterikeskuksen väestötietojärjestelmän mukaan kirjoilla laitoksissa, asunnottomia, ulkomailla ja tietymättömissä

olevia, ei lueta asuntoväestöön. Asuntolarakennuksiksi luokitelluissa rakennuksissa asuvat henkilöt, joiden asunto ei täytä asuinhuoneiston määritelmää, eivät myöskään muodosta asuntokuntaa. Väestösuhteutus on tehty THL:ssä käyttäen Tilastokeskuksen Väestötilaston tietoja.

Palvelut Koulu

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen peruskouluissa - TEA, pistemäärä

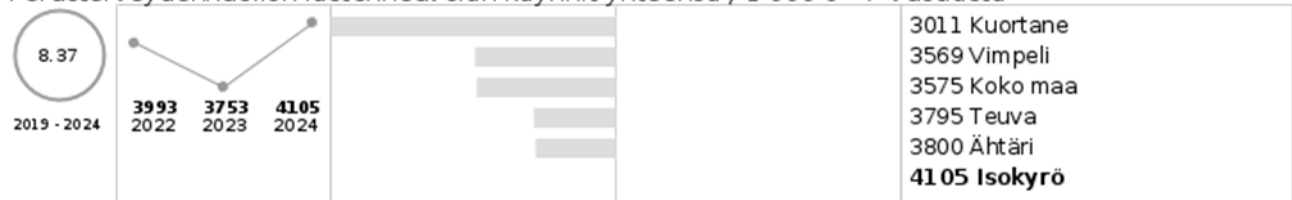

Indikaattori kuvaa terveydenedistämisen aktiivisuutta kunnan alueella sijaitsevilla peruskouluilla.

Indikaattori on pistemäärä asteikolla 0–100. Pistemäärä on terveydenedistämisen aktiivisuuden ulottuvuuksia kuvaavien pistemäärien keskiarvo. Ulottuvuuskohtaiset pistemäärät on saatu pisteyttämällä koulun toimintaa kuvaavat tosiasialuonteiset tiedot suhteessa oletettuun hyvään käytäntöön. Koulukohtaiset tiedot on muutettu kuntatasolla koulun oppilasmäärällä painottamalla.

Sosiaali- ja terveydenhuolto

Perusterveydenhuollon lastenneuvolan käynnit yhteensä / 1 000 0 - 7-vuotiasta

Indikaattori ilmaisee lastenneuvolan läsnäsiointien sekä etäsiointien osuuden tuhatta 0 - 7-vuotiasta kohti. Lastenneuvolan käynnit sisältävät terveyskeskusten lastenneuvolassa tehdyt lääkärikäynnit ja käynnit muun ammattihenkilökunnan luo. Väestötietona käytetään vuoden viimeisen päivän tietoa.

Perusterveydenhuollon avohoidon käynteinä tilastoidaan asiakkaiden/potilaiden terveyden- ja sairaanhoitokäynnit vastaanotoilla ja lääkärin tai muun henkilökunnan suorittamat käynnit asiakkaan/potilaan luo.

LAPSET, VARHAISNUORET JA LAPSIPERHEET – Yhteenveto

Lasten, varhaisnuorten ja lapsiperheiden osalta osa pisteistä on edennyt hyvään suuntaan, esimerkiksi 8. ja 9. luokkalaisten yksinäisyyden tunne ja niiden, jotka tuntevat terveydentilansa kesinkertaiseksi tai huonoksi, määrä on vähentynyt. Kouluissa onkin painotettu muun muassa kiusaamisen estämisen mallia ja opetettu lapsille tunnetaitoja. Opettajille on tarjottu erilaisia koulutuksia ja lisäresurssia on saatu hankkeiden avulla, jolloin ongelmatilanteisiin päästään

puuttumaan varhaisessa vaiheessa. Kehitettävääkin toki löytyy, esimerkiksi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen yleinen pistemäärä on hieman laskenut edelliskyselystä, mikä suurelta osin johtui muutaman isommalla painotusarvolla olevan kyselykohdan toteutumatta jäämisestä. Ahtaasti asuvien lapsiasuntokuntien määrä on laskenut ja vastaa aika hyvin verrokkikuntien ja koko maan keskiarvoa. Lasten perusterveydenhuollon osalta neuvolakäyntien määrä on noussut ja on reilusti korkeampi kuin verrokkikunnissa. Isonkyrön kunnalla ei ole tarkempaa tietoa mikä tämän voisi aiheuttaa.

NUORET JA NUORET AIKUISET

Hyvinvointi

Elintavat, elämänlaatu ja osallisuus

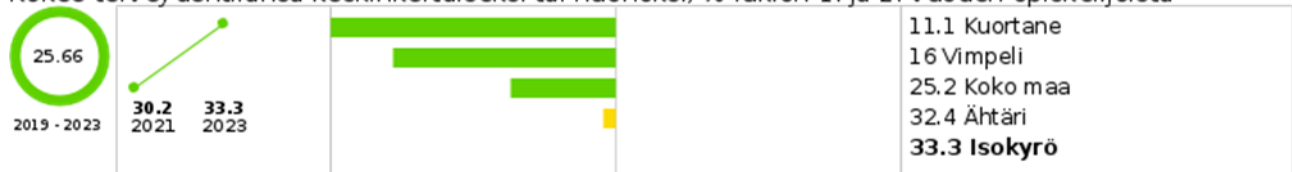
Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat 16 - 24-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

Indikaattori ilmaisee 16–24-vuotiaiden mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden (F00 – F99) vuoksi työ- ja/tai kansaneläkejärjestelmästä työkyvyttömyyseläkettä saaneiden osuuden prosentteina vastaavan ikäisestä väestöstä tilastovuoden lopussa.

Työkyvyttömyyseläkkeisiin sisältyvät yksilölliset varhaiseläkkeet ja työuraeläkkeet niiden voimassaoloaikana. Eläkkeensaajien väestöosuus on eläkkeensaajien prosenttiosuus Kelan sosiaalivakuuttamasta väestöstä.

Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

Indikaattori ilmaisee terveydentilansa keskinkertaiseksi, melko huonoksi tai huonoksi kokevien lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoiden osuuden prosentteina kysymykseen vastanneista ko. ikäluokassa.

Ei syö koululounasta päivittäin, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

Indikaattori ilmaisee koululounaan vähintään yhtenä päivänä kouluviikon aikana syömättä jättävien lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoiden osuuden prosentteina kysymykseen vastanneista ko. ikäluokassa.

Harrastaa hengästyttävää liikuntaa vapaa-ajalla korkeintaan 1 h viikossa, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

Indikaattori ilmaisee vapaa-ajallaan tavallisesti korkeintaan tunnin viikossa hengästyttävää ja hikoiluttavaa liikuntaa harrastavien lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoiden osuuden prosentteina kysymykseen vastanneista ko. ikäluokassa.

Palvelut

Sosiaali- ja terveydenhuolto

Lastensuojelun avohuollon asiakkaat, 18 - 24-vuotiaat vuoden aikana, % vastaavan ikäisestä väestöstä (THL)

Indikaattori ilmaisee vuoden aikana lastensuojelun avohuollon asiakkaina olleiden 18 - 24-vuotiaiden nuorten osuuden prosentteina vastaavan ikäisestä väestöstä. Indikaattorissa käytettyä väestösuhteutusta on muutettu 18.11.2022. Muutoksen myötä lastensuojelun avohuollon 18 - 24-vuotiaat asiakkaat on suhteutettu väestön 18-25-vuotiaisiin. Muutos on toteutettu taannehtivasti koko aikasarjaan. Väestötietona käytetään vuoden viimeisen päivän tietoa.

Lapsella tarkoitetaan lastensuojelulain mukaan henkilöä, joka ei ole täyttänyt 18 vuotta. Nuorella tarkoitetaan henkilöä, joka ei ole täyttänyt 25 vuotta. Avohuollon tukitoimet käsittävät lapsen ja nuoren tukiasumisen, toimeentulon, koulunkäynnin ja harrastamisen turvaamisen sekä muut tarpeen vaatimat tukitoimet. Avohuollon tukitoimiin kuuluvat myös perheen tuki ja kuntoutus. Väestösuhteutus on tehty THL:ssä käyttäen Tilastokeskuksen Väestötilaston tietoja.

NUORET JA NUORET AIKUISET – Yhteenveto

Nuorten ja nuorten aikuisten osalta tilastot antavat hieman huolestuttavia tuloksia. Vaikka mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavien 16–24-vuotiaiden määrä ja lasten avohuollon asiakkuudet 18–24-vuotiaiden osalta ovat hieman laskeneet, sekä koululounaan väliin jättävien 1- ja 2. luokan lukiolaisten määrä on pienentynyt, terveydentilan keskimääräiseksi tai huonoksi kokevien 1. ja 2. vuoden lukiolaisten määrä on kasvanut ja prosenttiosuus on korkeampi kuin muissa verrokkikunnissa. Osaltaan tätä voi selittää se, että hengästyttävää liikuntaa 1h ajan vapaa-ajallaan harrastavien määrä on laskenut. Hyvä fyysinen kunto korreloi suoraan tunteeseen omasta terveydentilastaan.

TYÖIKÄISET

Hyvinvointi

Elintavat, elämänlaatu ja osallisuus

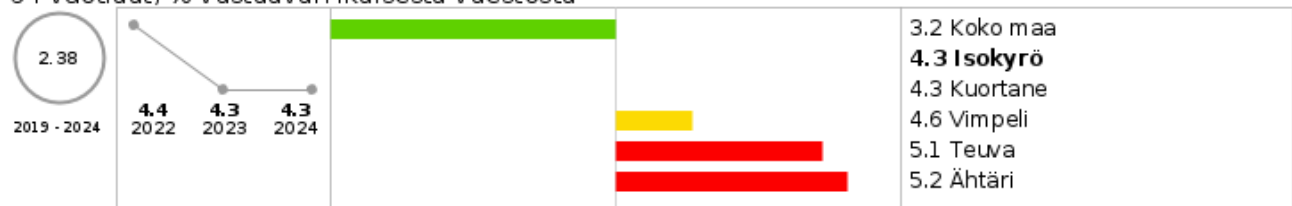
Tuki- ja liikuntaelinten- sekä sidekudosten sairauksien vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat, % 16 - 64-vuotiaista

Indikaattori ilmaisee 16–64-vuotiaiden tuki- ja liikuntaelinsairauksien (M00 – M99) vuoksi työ- ja/tai kansaneläkejärjestelmästä työkyvyttömyyseläkettä saavien osuuden prosentteina vastaavan ikäisestä väestöstä tilastovuoden lopussa.

Eläkkeensaajien väestöosuus on eläkkeensaajien prosenttiosuus Kelan sosiaalivakuuttamasta väestöstä. Työkyvyttömyyseläkkeisiin sisältyvät yksilölliset varhaiseläkkeet ja työraueläkkeet niiden voimassaoloaikana.

Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat 25 - 64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

Indikaattori ilmaisee 25 – 64-vuotiaiden mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden (F00 – F99) vuoksi työ- ja/tai kansaneläkejärjestelmästä työkyvyttömyyseläkettä saaneiden osuuden prosentteina vastaavan ikäisestä väestöstä tilastovuoden lopussa.

Työkyvyttömyyseläkkeisiin sisältyvät yksilölliset varhaiseläkkeet ja työraueläkkeet niiden voimassaoloaikana. Eläkkeensaajien väestöosuus on eläkkeensaajien prosenttiosuus Kelan sosiaalivakuuttamasta väestöstä.

Mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneet 25 - 64-vuotiaat / 1 000 vastaavan ikäistä

Indikaattori ilmaisee mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden perusteella sairauspäivärahaa, osasairauspäivärahaa tai YEL-päivärahaa saaneiden 25 - 64-vuotiaiden osuuden vastaavan ikäisestä väestöstä. Väestösuhteutuksessa on käytetty Kelan vakuutettua väestöä.

Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25 - 64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

Indikaattori ilmaisee 25–64-vuotiaiden työ- ja/tai kansaneläkejärjestelmästä työkyvyttömyyseläkettä saaneiden osuuden prosentteina vastaavan ikäisestä väestöstä tilastovuoden lopussa.

Eläkkeensaajien väestöosuus on eläkkeensaajien prosenttiosuus Kelan sosiaalivakuuttamasta väestöstä. Työkyvyttömyyseläkkeisiin sisältyvät yksilölliset varhaiseläkkeet ja työuraeläkkeet niiden voimassaoloaikana.

Palvelut

Sosiaali- ja terveydenhuolto

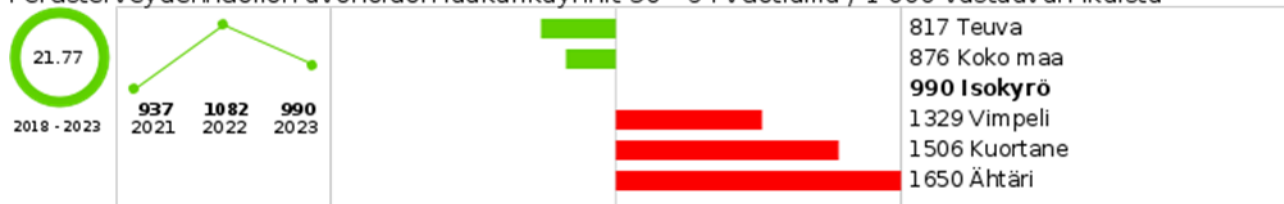
Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäynnit 15 - 49-vuotiailla / 1 000 vastaavan ikäistä

Indikaattori ilmaisee perusterveydenhuollon avohoidon 15 - 49-vuotiaiden lääkärikäyntien osuuden tuhatta vastaavan ikäistä kohti. Väestötietona käytetään vuoden viimeisen päivän tietoa.

Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäynnit sisältävät lääkärikäynnit terveyskeskusten äitiysneuvolassa, lastenneuvolassa, perhesuunnitteluneuvolassa, kouluterveydenhuollossa, opiskelijaterveydenhuollossa sekä kotisairaanhoido- ja mielenterveyskäynnit ja muut avohoitokäynnit (erilaiset vastaanottokäynnit, terveystarkastus- ja seulontakäynnit sekä käynnit, jotka liittyvät terveydentilan selvittämiseen, esim. lääkärintodistukset).

Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäynnit 50 - 64-vuotiailla / 1 000 vastaavan ikäistä

Indikaattori ilmaisee perusterveydenhuollon avohoidon 50 - 64-vuotiaiden lääkärikäyntien osuuden tuhatta vastaavan ikäistä kohti. Väestötietona käytetään vuoden viimeisen päivän tietoa.

Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäynnit sisältävät lääkärikäynnit terveyskeskusten äitiysneuvolassa, lastenneuvolassa, perhesuunnitteluneuvolassa, kouluterveydenhuollossa, opiskelijaterveydenhuollossa sekä kotisairaanhoido- ja mielenterveyskäynnit ja muut avohoitokäynnit (erilaiset vastaanottokäynnit, terveystarkastus- ja seulantakäynnit sekä käynnit, jotka liittyvät terveydentilan selvittämiseen, esim. lääkärintodistukset).

TYÖIKÄISET – Yhteenveto

Työikäisten osalta erilaisin perustein työkyvyttömyyseläkettä saavien osuus ovat laskeneet, samoin perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäyntien määrä. Tämä kertoo sitä, että vaikka työttömyys on kasvanut, on työkykyisten määrä kasvanut. Vuoden 2025 alusta julkisten työvoimapalveluiden järjestämisvastuu siirtyi valtion työ- ja elinkeinotoimistoilta kunnille, kun nykyiset TE-toimistot, eli niin kutsutut ”työkkärit” lakkautettiin. Isonkyrön kunta liittyi mukaan TyöLakeuteen, Seinäjoen, Ilmajoen ja Isonkyrön yhteisen työllisyysalueen palveluun. TyöLakeus tarjoaa palveluja työnhakijoille, työnantajille sekä yrittäjille.

Valtakunnallisen uudistuksen tavoitteena on tukea entistä paremmin paikallista kasvua ja elinvoimaa, sekä edistää parhaalla mahdollisella tavalla nopeaa työllistymistä. Kun palvelut siirtyivät osaksi kuntien peruspalveluja, pystytään jatkossa entistä paremmin huomioimaan paikalliset olosuhteet ja työmarkkinatilanteen tarpeet. Työllisyyspalveluita ei siis vain siirretty sellaisenaan valtiolta kunnille, vaan niitä kehitetään aktiivisesti yhdessä elinvoimayhtiöiden, yrittäjäyhdistysten ja muiden sidosryhmien kanssa. Seinäjoki, Ilmajoki ja Isokyrö muodostavat kompaktin kokonaisuuden, joka mahdollistaa verkostomaisen ja innovatiivisen yhteistyön.

IKÄIHMISET
Hyvinvointi

Elintavat, elämänlaatu ja osallisuus

Erityiskorvattaviin lääkkeisiin oikeutettuja 65 vuotta täyttäneitä, % vastaavan ikäisestä väestöstä

Indikaattori ilmaisee vuoden lopussa erityiskorvattaviin lääkkeisiin oikeutettujen osuuden prosentteina vastaavan ikäisestä väestöstä. Väestötietona käytetään keskiväkilukua. Yksi henkilö on voinut olla oikeutettu yhteen tai useampaan erityiskorvausoikeuteen yhdessä tai useammassa eri korvausluokassa. Oikeus erityiskorvaukseen tarkoittaa, että kyseisellä henkilöllä on jokin vakava ja pitkäaikaista lääkitystä vaativa sairaus. Kullekin sairaudelle on laadittu yhtenäiset kriteerit, joiden perusteella oikeus voidaan myöntää. Hakemus edellyttää yleensä erikoislääkärin lausuntoa. Väestösuhteutuksessa on käytetty Kelan vakuutettua väestöä.

Opiskelu, työ ja toimeentulo

Täyttä kansaneläkettä saaneet 65 vuotta täyttäneet, % vastaavan ikäisestä väestöstä

Indikaattori ilmaisee täyttä kansaneläkettä vuoden lopussa saaneiden 65 vuotta täyttäneiden osuuden prosentteina vastaavan ikäisestä väestöstä. Väestötietona käytetään keskiväkilukua. Täyden kansaneläkkeen saajia ovat henkilöt, joilla on vain vähän tai ei lainkaan ansioeläkkeitä.

Väestösuhteutuksessa on käytetty Kelan vakuutettua väestöä.

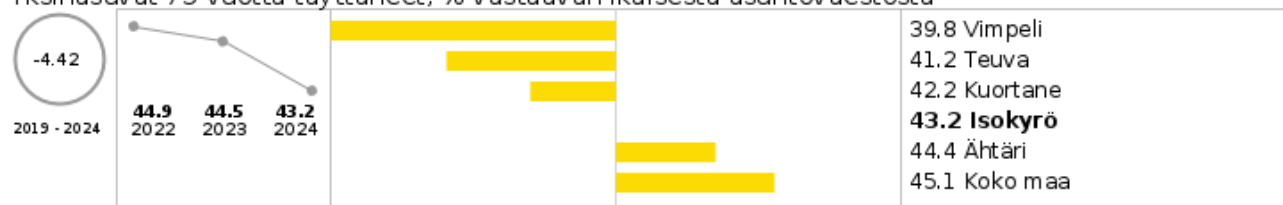
Turvallisuus, asuminen ja ympäristö

Kotona asuvat 75 vuotta täyttäneet, % vastaavan ikäisestä väestöstä

Indikaattori ilmaisee vuoden lopussa kotona asuvien 75 vuotta täyttäneiden osuuden prosentteina vastaavan ikäisestä väestöstä. Indikaattoria laskettaessa kotona asuviksi laskettiin muut kuin sairaaloissa ja terveyskeskuksissa pitkäaikaishoidossa, iäkkäiden laitospalvelussa tai ympärivuorokautisessa palveluasumisessa tai kehitysvammaisten laitospalvelussa tai ympärivuorokautisessa palveluasumisessa olleet. Väestötietoina käytetään vuoden viimeisen päivän tietoa.

Yksinasuvat 75 vuotta täyttäneet, % vastaavan ikäisestä asuntoväestöstä

Indikaattori ilmaisee yksinasuvien 75 vuotta täyttäneiden osuuden prosentteina vastaavan ikäisestä asuntoväestöstä. Yhden hengen asuntokunnan muodostaa asuinhuoneistossa yksin vakinaisesti asuva henkilö.

Asuntokunnat ja asuinolot -tilaston perusjoukon muodostavat vakinaisesti varsinaisissa asunnoissa asuvat henkilöt eli ns. asuntoväestö. Henkilöitä, jotka ovat Väestörekisterikeskuksen väestötietojärjestelmän mukaan kirjoilla laitoksissa, asunnottomia, ulkomailla ja tietymättömissä olevia, ei lueta asuntoväestöön. Asuntolarakennuksiksi luokitelluissa rakennuksissa asuvat henkilöt, joiden asunto ei täytä asuinhuoneiston määritelmää, eivät myöskään muodosta asuntokuntaa.

IKÄIHMISET – Yhteenveto

Ikäihmisten tilastot kuvaavat hyvin väestön vanhenemista ja siihen liittyviä seikkoja. Isonkyrön kunta tukee ikäihmisten hyvinvointia ja terveyttä tarjoamalla ikäihmisille sopivia palveluita, kuten esimerkiksi soveltuvaa ryhmäliikuntaa. Tämän lisäksi Isonkyrön kunta sai vuonna 2022 testamenttilahjoituksen, joka oli ohjeistettu kohdennettavaksi ikäihmisten hyvinvoinnin edistämiseen. Testamenttivaroin Isonkyrön kunta tarjoaa vuodesta 2024 alkaen, viisi vuotta eteenpäin, jokaiselle 70 vuotta täyttäneelle isokyröläiselle mahdollisuutta hakea itselleen ikäihmisten palvelusetelin käytettäväksi paikallisissa yrityksissä. Kunnalla on ollut tällä valtuustokaudella myös kaksi ikäihmisille suunnattua hanketta, Ikiliikkuja ja Isonkyrön Ikiliikkujakaveri. Tarjoamalla ikäihmisille suunnattuja palveluja Isonkyrön kunta tukee ikäihmisten osallisuutta ja hyvän toimintakunnon ylläpitämistä, mahdollistaen näin kotona asumisen mahdollisimman pitkään.

KAIKKI IKÄRYHMÄT

Hyvinvointi

Elintavat, elämänlaatu ja osallisuus

Tuki- ja liikuntaelinsairausindeksi, ikävakioitu

Indikaattori ilmaisee tuki- ja liikuntaelinten (TULE) sairauksien yleisyyttä alueen väestössä suhteessa koko maan tasoon. Indeksillä mitataan henkilöt, jotka saivat työkyvyttömyyseläkettä joko työeläke- tai kansaneläkejärjestelmästä tai molemmista järjestelmistä sekä henkilöt, joilla on reumalääkkeiden erityiskorvausoikeus. Työkyvyttömyyseläkkeen saajista, ikäryhmässä 16 - 64 -vuotiaat, huomioidaan eläkkeet, joiden perusteena on ICD-10 diagnoosikoodi M00 - M99. Yksilölliset varhaiseläkkeet sisältyvät työkyvyttömyyseläkkeisiin. Erityiskorvausoikeuksista huomioidaan oikeuskoodien 202, 313 tai 281 saajat.

Väestösuhteutuksessa on käytetty keskväkilukua. Ikävakiointissa on käytetty epäsuoraa menetelmää ja viisivuotisikäryhmittäin luokiteltua aineistoa. Aikasarjoja tarkasteltaessa on huomioitava, että myös aiempien tarkasteluvuosien indeksin arvot muuttuvat uuden päivityksen myötä. Laskenta on tehty THL:ssä.

Aänestysaktiivisuus kuntavaaleissa, %

Indikaattori kuvaa äänestysprosenttia kuntavaaleissa. Äänestysprosentti kertoo äänestäneiden osuuden äänioikeutetuista.

Kuntavaaleissa äänioikeus on Suomen sekä muun Euroopan unionin jäsenvaltion, Islannin ja Norjan kansalaisella, joka viimeistään vaalipäivänä täyttää 18 vuotta ja jonka kotikunta kyseinen kunta on väestötietojärjestelmässä olevien tietojen mukaan 51. päivänä ennen vaalipäivää päivän päättyessä. Äänioikeus kunnallisvaaleissa on myös muulla edellä säädetyt edellytykset täyttävällä ulkomaalaisella, jos hänellä tuolloin on ollut kotikunta Suomessa kahden vuoden ajan. (Kuntalaki 26 §)

Turvallisuus, asuminen ja ympäristö

Asuntokunnat yhteensä, lkm

Indikaattori ilmaisee asuntokuntien lukumäärän. Asuntokunnan muodostavat kaikki samassa asunnossa vakinaisesti asuvat henkilöt.

Asuntokunnat ja asuinolot -tilaston perusjoukon muodostavat vakinaisesti varsinaisissa asunnoissa asuvat henkilöt eli ns. asuntoväestö. Henkilöitä, jotka ovat Väestörekisterikeskuksen väestötietojärjestelmän mukaan kirjoilla laitoksissa, asunnottomia, ulkomailla ja tietymättömissä olevia, ei lueta asuntoväestöön. Asuntolarakennuksiksi luokitelluissa rakennuksissa asuvat henkilöt, joiden asunto ei täytä asuinhuoneiston määritelmää, eivät myöskään muodosta asuntokuntaa.

Pitkäaikaistyöttömät, % työvoimasta

Indikaattori ilmaisee pitkäaikaistyöttömien osuuden prosentteina työvoimasta. Pitkäaikaistyötön on työtön työnhakija, jonka työttömyys on kestänyt ilman keskeytystä vähintään yhden (1) vuoden.

Työttömänä pidetään työnhakijaa, joka ei ole työsuhteessa eikä työttömyysturvalain 2 luvussa tarkoitetulla tavalla työllistyy päätoimisesti yritystoiminnassa tai omassa työssään ja joka ei ole työttömyysturvalain 2 luvussa tarkoitettu päätoiminen opiskelija. Työttömänä pidetään myös työsuhteessa olevaa, joka on kokonaan lomautettu (03). Päätoimisia koululaisia ja opiskelijoita ei lueta työttömiksi myöskään lomien aikana.

Työllinen on henkilö, joka tutkimusajankohtana teki vähintään yhtenä päivänä työtä palkkaa tai voittoa saadakseen tai työskenteli avustavana perheenjäsenenä vähintään kolmanneksen alan normaalista työajasta tai oli työpaikastaan tilapäisesti poissa. Työvoimaan luetaan kaikki 18-64-vuotiaat henkilöt, jotka tutkimusajankohtana olivat työllisiä ja työttömiä.

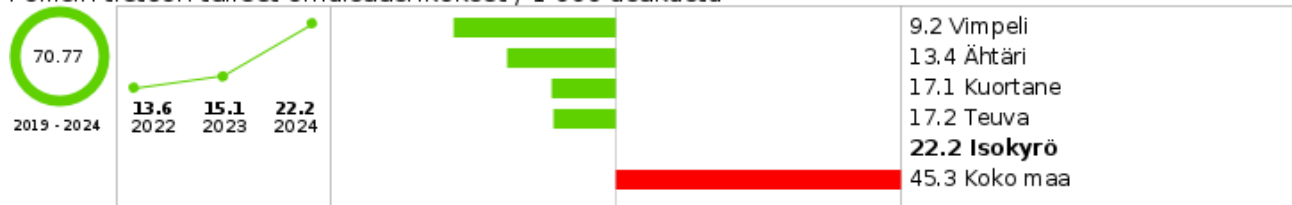
Työvoiman määrä saadaan vasta noin kaksi vuotta tilastovuoden päättymisen jälkeen Tilastokeskuksen työssäkäyntitilastosta. Sitä käytetään työttömyystietojen suhteuttajana. Prosenttiosuuden laskennassa käytetyt alkuperäiset luvut ovat vuosikeskiarvoja, jotka perustuvat ko. vuoden eri kuukausien tietoihin.

Poliisin tietoon tulleet henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset / 1 000 asukasta

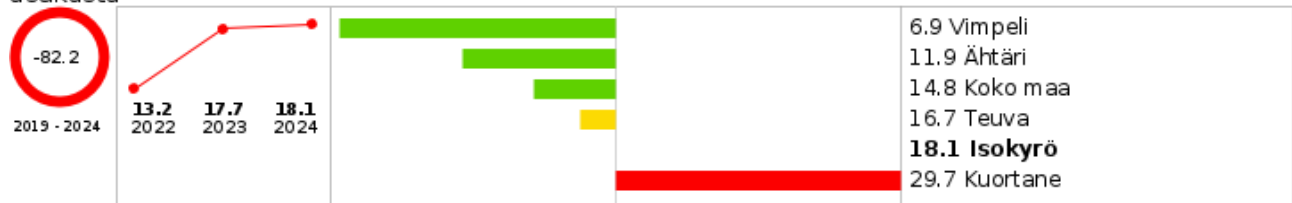
Indikaattori ilmaisee poliisin tietoon tulleiden väkivaltarikosten eli henkeen ja terveyteen kohdistuneiden rikosten osuuden tuhatta asukasta kohti. Väestötietona käytetään vuoden viimeisen päivän tietoa. Kyseessä ovat sellaiset väkivaltarikokset, joista on tehty rikosilmoitus, rangaistusvaatimusilmoitus tai annettu rikesakko. Suuri osa rikoksista ei tule poliisin tietoon. Rikokset kirjataan tekopaikan mukaan. Väkivaltarikoksiin sisältyvät murhat ja tapot sekä henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset.

Poliisin tietoon tulleet omaisuusrikokset / 1 000 asukasta

Indikaattori ilmaisee poliisin tietoon tulleiden omaisuusrikosten osuuden tuhatta asukasta kohti. Väestötietona käytetään vuoden viimeisen päivän tietoa. Kyseessä ovat sellaiset omaisuusrikokset, joista on tehty rikosilmoitus, rangaistusvaatimusilmoitus tai annettu rikesakko. Suuri osa rikoksista ei tule poliisin tietoon. Rikokset kirjataan tekopaikan mukaan. Omaisuusrikoksia ovat mm. varkaudet, ryöstöt, petokset ja maksuvälinepetokset.

Poliisin tietoon tulleet liikenneturvallisuuden vaarantamiset ja liikenneriikkomukset / 1 000 asukasta

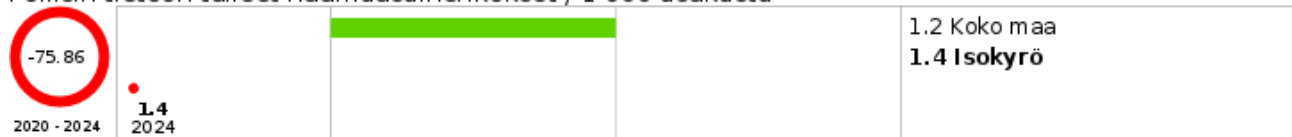
Indikaattori ilmaisee poliisin tietoon tulleiden liikenneriikkomusten sekä liikenteen vaarantamisen osuuden tuhatta asukasta kohti. Väestötietona käytetään vuoden viimeisen päivän tietoa. Rikokset kirjataan tekopaikan mukaan.

Alkoholijuomien myynti asukasta kohti 100 %:n alkoholina, litraa

Indikaattori ilmaisee vuoden aikana kunnan alueella Alkon myymälöistä myydyin ja kunnan alueella sijaitseviin elintarvikeliikkeisiin, kioskeihin, huoltoasemille ja anniskeluravintoloille toimitettujen alkoholijuomien määrän 100 %:n alkoholina laskettuna litroina jokaista vastaavalla alueella asuvaa kohden. Indikaattori kuvaa alkoholijuomien tilastoidun myynnin määrää asukasta kohden.

Poliisin tietoon tulleet huumausainerikokset / 1 000 asukasta

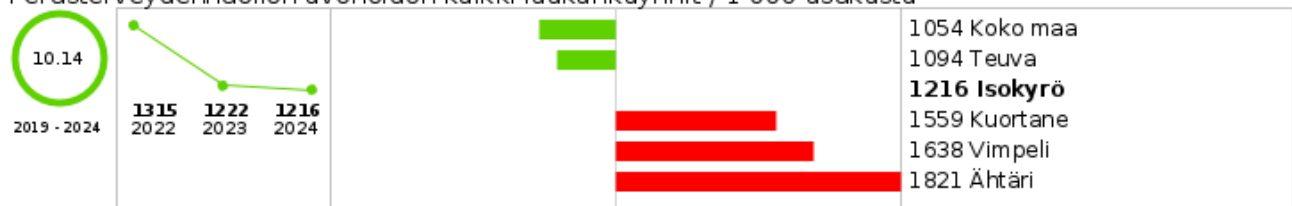

Indikaattori ilmaisee poliisin tietoon tulleiden huumausainerikosten (pl. huumausaineen käyttörikokset ja törkeät huumausainerikokset) osuuden tuhatta asukasta kohti. Väestötietona käytetään vuoden viimeisen päivän tietoa. Poliisin tietoon tulleet rikokset sisältävät ne rikokset, joista on tehty rikosilmoitus, rangaistusvaatimus tai annettu rikesakko. Suuri osa rikoksista ei tule poliisin tietoon. Rikokset kirjataan tekopaikan mukaan. Huumausainerikoksiin kuuluvat huumausaineen käyttörikokset, huumausainerikokset sekä törkeät huumausainerikokset.

Palvelut

Sosiaali- ja terveydenhuolto

Perusterveydenhuollon avohoidon kaikki lääkärikäynnit / 1 000 asukasta

Indikaattori ilmaisee perusterveydenhuollon avohoidon kaikkien lääkärikäyntien osuuden tuhatta asukasta kohti. Indikaattori sisältää etäasioinnit. Väestötietona käytetään vuoden viimeisen päivän tietoa.

Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäynnit sisältävät lääkärikäynnit terveyskeskusten äitiysneuvolassa, lastenneuvolassa, perhesuunnitteluneuvolassa, kouluterveydenhuollossa, opiskelijaterveydenhuollossa sekä kotisairaanhoidon- ja mielenterveyskäynnit ja muut avohoitokäynnit (erilaiset vastaanottokäynnit, terveystarkastus- ja seulontakäynnit sekä käynnit, jotka liittyvät terveydentilan selvittämiseen, esim. lääkärintodistukset).

Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäynteinä tilastoidaan asiakkaiden/potilaiden terveyden- ja sairaanhoitokäynnit vastaanotoilla ja lääkärin suorittamat käynnit asiakkaan/potilaan luo.

Vapaa-aika

Liikunnan edistäminen kunnissa - TEA, pistemäärä

Indikaattori kuvaa liikunnan edistämisestä kunnassa vastaavan tahon terveydenedistämisasiivisuutta.

Indikaattori on pistemäärä asteikolla 0–100. Pistemäärä on terveydenedistämisasiivisuuden ulottuvuuksia kuvaavien pistemäärien keskiarvo. Ulottuvuuskohtaiset pistemäärät on saatu pisteyttämällä kunnan toimintaa kuvaavat tosiasialuonteiset tiedot suhteessa oletettuun hyvään käytäntöön.

KAIKKI IKÄRYHMÄT – Yhteenveto

Tuki- ja liikuntaelinsairauksien määrä on jonkin verran laskenut isokyröläisten keskuudessa, samoin perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäynnit. Äänestysaktiivisuus laski valtuustokauden aikana hieman. Pitkäaikaistyöttömien määrä nousi, mutta lukema on edelleen keskivertoa verrokkikuntiin verrattuna ja parempi kuin koko maan keskiarvo. Poliisin tietoon tulleiden henkeen ja terveyteen kohdistuneiden rikosten määrä on laskenut, kun taas omaisuusrikosten ja liikenneturvallisuuden vaarantamisen sekä liikennetrikomusten määrä on kasvanut. Alkuvuodesta 2025 tehty kuntalaiskysely turvallisuuteen liittyvistä asioista vastaa tilastotietoa, selkeästi eniten turvattomuuden tunnetta vastaajien mielestä aiheuttavat ilkivalta ja häiriökäyttäytyminen, sekä liikenteessä kaahailu ja ylinopeus. Yli puolet vastanneista (19 henkilöä) kertoivat, etteivät koe turvattomuuden tunnetta. Alkoholijuomien myynti asukasta kohtaan on noussut jonkin verran. Liikunnan edistämisen pistemäärä laski valtuustokauden aikana. Tämä johtui suurelta osin epäonnistumisesta muutamassa TEAviisari kohdassa, jossa oli suurempi painotus kuin muissa. Tämä on huomioitu toiminnassa, ja korjaavia toimenpiteitä tehdään ennen seuraavaa kyselyä.

2 Hyvinvointisuunnitelman painopisteiden, tavoitteiden ja toimenpiteiden arviointi

Isonkyrön kunnan Hyvinvointisuunnitelmaan 2021–2025 oli valittu viisi kohderyhmää:

1. Talous, elinvoima ja hyvinvointia edistävä elinympäristö
2. Lapset ja nuoret
3. Työikäiset

- 4. Varttuneet
- 5. Yrittäminen

Kaikille kohderyhmille oli asetettu omat tavoitteet ja niiden toteutumista seuraavat mittarit. Tavoitteet saavutettiin pääasiallisesti hyvin ja suunnitellusti, osan kohdalla suunnitelmakaudella huomattiin puutteita tai lisätarpeita, ja toimintoja muokattiin sen mukaisesti. Esimerkiksi Lasten ja nuorten tavoitteissa oli yhtenä mittarina Apua-napin käyttökerrat, mutta Apua-napin käyttö todettiin hyvinvointialueuudistuksen jälkeen toimimattomaksi, joten sen käyttö lopetettiin ja nuorille tarjottiin muita keinoja ottaa yhteyttä avuntarpeessaan.

Kuntalaisille tarjottiin myös muita hyvinvointia ja terveyttä edistäviä palveluita, joita suunnitelmassa ei ollut mukana. Tästä hyvänä esimerkkinä omaishoitajille (joilla sopimus omaishoitajuudesta Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen kanssa, joko ikäihmisten tai vammaispalvelujen palveluissa) tarjottu ilmainen viikoittainen uimakerta tukemaan heidän jaksamistaan työssään.

Kauden aikana perustettiin yrittämisen tueksi Isonkyrön Kehitys Oy, joka on kunnan 100% omistama tytäryhtiö. Isonkyrön kehitys Oy tarjoaa yrityspalveluja sekä välittää ja vuokraa yritystontteja, ja halli- ja toimitiloja Isossakyrössä. Ensimmäinen hallirakennushanke Lapinmäen yritysalueelle toteutui osin yrittäjävetoisesti siten, että vajaa puolet hallista on yksityisessä omistuksessa ja 400 m2 osakkeet ovat Isonkyrön Kehitys Oy:n omistuksessa, jonka osalta kaikki tilat ovat vuokrattu yrityksille.

Vuonna 2024 Isonkyrön kunta sai pitkällisen työn jälkeen ensimmäisenä Etelä-Pohjanmaalaisena kunta Suomen UNICEF:n myöntämän Lapsiystävällinen kunta tunnuksen, joka kertoo kunnan ja mukana olleiden muiden toimijoiden halusta toteuttaa strategista missiota laadukkaista palveluista ja turvallisesta elinympäristöstä, jossa lapsen oikeudet toteutuvat mahdollisimman hyvin ja lasten ääni päätöksenteossa tulee esille.

Mitään suurempia epäonnistumisia tavoitteiden saavuttamisen osalta ei valtuustokauden 2021–2025 aikana ollut.

3 Keskeiset opit valtuustokaudelta

Kunta-alaa koeteltiin monin tavoin, sekä ulkoisten tekijöiden (pandemia, Ukrainan sota, maailmanlaajuinen taloustilanne) että sisäisten tekijöiden (kuntien saamien valtionosuuksien leikkaukset) osalta. Vuoden 2024 aikana kouluilla ympäri Suomea, myös Isossakyrössä, tapahtui uhkaavia tilanteita, jotka yhdessä maailmanlaajuisen tapahtumien kanssa toivat konkreettiseksi sen, että kuntien tulee valmistautua erilaisten tilanteiden hallitsemiseen hyvissä ajoin ennakoon. Isonkyrön kunta päivittää varautumissuunnitelmaansa säännöllisesti.

Isonkyrön kunnan yhtenä strategisena arvona on ketteryys, ja siitä onkin ollut hyötyä esimerkiksi silloin, kun haastavassa taloudellisessa tilanteessa kunta joutui nopeasti suunnittelemaan talouden tasapainottamistoimia voidakseen laatia tasapainoisen talousarvion. Näitä taitoja tullaan koettelemaan myös jatkossa.

Kuntataloustilanteen ollessa epävakaa, myös yhteistyön muiden tahojen osalta nousee entistä tärkeämmäksi. Kunnat eivät voi tarjota riittävästi palveluita yksin, jolloin kolmannen sektorin ja muiden yhteistyökumppaneiden merkitys kasvaa. Paikallisten seurojen ja yhdistysten lisäksi

hyvinvointialueuudistuksen myötä yhteistyö Etelä-pohjanmaan Hyvinvointialueeseen on myös ollut tiivistä. Yhteistyötä ollaan tehty palvelujen, tapahtumien sekä tiedotuksen osalta.

Väestönkehityksen muuttuessa ja tietotekniikan kehittyessä, on tärkeää huolehtia viestinnän onnistumisesta. Kunta on pyrkinyt tiedottamaan monikanavaisesti sekä tarvittaessa kohdennetusti, sekä tarvittaessa hyödyntänyt verkostoja viestinnän onnistumiseksi. Lasten ja nuorten osalta heille kohdennettua viestintää viedään niihin kanaviin, joita he kaikkein eniten käyttävät. Ikäihmisten osalta paikallislehti on edelleen paras keino tavoittaa heidät. Viestintä kuitenkin muuttuu koko ajan ja sitä tulee aktiivisesti kehittää.

Valtuustokauden 2021-2025 ajalta tärkeimmiksi opeiksi voidaan tiivistää varautuminen, yhteistyö ja viestintä.

OSA II HYVINVOINTISUUNNITELMA VALTUUSTOKAUDELLE 2025–2029

Hyvinvointisuunnitelma on asiakirja, jossa kuvataan kunnan (tai hyvinvointialueen) tavoitteita ja toimenpiteitä asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi. Se on osa hyvinvointijohtamista ja perustuu usein hyvinvointikertomukseen, joka kuvaa hyvinvoinnin nykytilaa. Hyvinvointisuunnitelma voi olla osa laajempaa hyvinvointiohjelmaa tai oma erillinen asiakirjansa. Hyvinvointisuunnitelmassa tulee lakisääteisesti huomioida lapset ja nuoret, sekä ikäihmiset, mutta siihen on hyvä ottaa mukaan tavoitteita myös työikäisen väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi. Hyvinvointisuunnitelman toteutumista arvioidaan valtuustokauden jälkeen laadittavassa laajassa hyvinvointikertomuksessa.

4 Strategian painopisteet ja linjaukset

Isonkyrön kunnan tämän hetkinen kuntastrategia ulottuu vuoteen 2030 saakka, joten uusi Hyvinvointisuunnitelma vuosille 2025–2029 luodaan sen pohjalta. Jos uusi kunnanvaltuusto päättää päivittää strategiaa, sen tuomat asiat huomioidaan Hyvinvointisuunnitelman toteuttamisessa, niin kuin kaikessa muussakin kunnan toiminnassa.

Isonkyrön kunnan strateginen missio on huolehtia asukkaidensa hyvinvoinnista laadukkailla palveluilla, ja mahdollistaa viihtyisä ja turvallinen elämä sekä monimuotoinen yrittäminen. Tämän pohjalta kunta etenee kohti visiota 2030, joka on, että parasta, mitä Suomessa voit tehdä, on elää ja yrittää Isossakyrössä. Isokyrö – Elämää Suurempi-slogan onkin varmasti monelle jo tuttu erilaisten markkinointitapahtumien kautta.

Isonkyrön kunta pohjaa työnsä vahvasti arvoihin, joita ovat avoimuus, vastuullisuus, ketteryys ja yhteisöllisyys.

Arvojen pohjalta muodostuvat strategiset painopisteet, jotka ovat mission ja vision mukaiset eläminen, isokyröläisyys ja yrittäminen. Jokainen painopiste sisältää strategiset päämäärät sekä niistä johdetut palvelulupaukset.

Strategiset päämäärät ohjaavat kunnan kaikkien palvelualueiden toimintaa vision 2030 tavoittamiseksi.

5 Hyvinvoinnin edistämisen erillisohjelmat ja -suunnitelmat

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma valmistunut 2023

Ehkäisevän päihdetyön suunnitelma valmistunut 2023

Kulttuurikasvatussuunnitelma valmistunut 2023

Terveysten ja hyvinvoinnin edistämisen kehittämisohje (sisäiseen käyttöön) valmistunut 2023

Liikkumisohjelma valmistunut 2024

Kulttuurihyvinvointisuunnitelma valmistunut 2025

Turvallisuussuunnitelma valmistuu 2025

Näiden edellä mainittujen lisäksi kunnalla on eri palvelualueiden omia, sekä koko kunnan toimintaa ohjaavia ohjelmia ja suunnitelmia (strategiset suunnitelmat, opetussuunnitelma jne.), jotka omalta osaltaan ohjaavat kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä.

6 Hyvinvointisuunnitelma

Laaja hyvinvointikertomus 2021–2025 sekä Hyvinvointisuunnitelma vuosille 2025–2029 (erillinen dokumentti) julkaistaan kunnan nettisivuilla toimitielinkäsittelyn jälkeen, osoitteessa:

<https://isokyro.fi/kunta-ja-hallinto/asiakirjat/ohjelmat--suunnitelmat-ja-tutkimukset/>

Sivulta löytyvät myös vuosittaiset hyvinvointiraportit.

OSA III KÄSITTELY TOIMIELIMISSÄ

Laaja Hyvinvointikertomus ja -suunnitelma käsitellään ensin kunnan johtoryhmässä, jonka jälkeen ne hyväksytään hyvinvointilautakunnassa, josta ne siirtyvät hyväksyttäväksi kunnanhallitukselle, ja edelleen kunnanvaltuustolle.

7 Laajan hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman laatijat

Pääasiallisessa kirjaamisvastuussa on toiminut hyvinvointijohtaja Nina Herd.

Tämän lisäksi laajan Hyvinvointikertomuksen ja Hyvinvointisuunnitelman kokoamiseen ovat osallistuneet kunnanjohtaja Tero Kankaanpää, hallintojohtaja Jaana Järvi-Laturi, sivistysjohtaja Susanna Pietikäinen ja tekninen johtaja Petri Hänninen.

Joidenkin osioiden osalta asioiden tarkistusta ja keskustelua on käyty palvelualueiden työntekijöiden kanssa.

8 Laajan hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman hyväksyminen toimielimissä

Johtoryhmä 11.8.2025

Hyvinvointilautakunta 20.8.2025

Kunnanhallitus 25.8.2025

Kunnanvaltuusto 15.9.2025